

Изъ книжницъ на Доспатскы

СБОРНИКЪ

РЦ-25-1
БК 33294

ОТЪ

АРИТМЕТИЧЕСКИ ЗАДАВКИ

за употребленіе

ВЪ

І. ЧЯСТЪ ОТЪ ЧИСЛИТЕЛНИЦА-ТА

ЕА

А. МАЛИНИНЪ и К. БУРЯНИНЪ.

НАРЪДИЛЪ

Др. Д. Павловъ.

ЧЯСТЪ ПЪРВА.

Издава книжарницата на Ив. Г. Доспатский

ВЪ

СОЛУНЪ.

1881.

РЦ-25-1

БК-33294

094 3431511

Учб. № 2001/1041 #

ПРѢДГОВОРЪ.

Полза-та отъ единъ сборникъ съ аритметически задавки, вѣрваме, да оцѣнява всякой. Това ны на кара да нарѣдимъ такъвъ сборникъ, задавки-тъ на кого-то слѣдвать по сѣщый-тъ рѣдъ, по какъвъ-то слѣдвать правила-та въ прѣведеннѣ-тъ отъ насъ Числительница. При съставяніе-то на този сборникъ, ный ся ползувахме най-повече отъ сборникъ-тъ на Г. Г. А. Малининъ и К. Буянинъ, отъ сборникъ-тъ на Г-на В. Евтушевича, отъ сборникъ-тъ на А. Лева и отъ числительницѣ-тъ на Г. Хр. Данова. Този сборникъ съдържя задавки за 4-тъ просты дѣйствія и за дѣйствія-та на именованны-тъ числа. Той ще служи като допълненіе при изучаваніе-то на първа-та часть отъ числительницѣ-тъ, на А. Малининъ и К. Буянинъ. А на втора-та часть отъ истѣ-тъ числительницѣ ще излѣзе особитъ сборникъ съ задавки по всички правила, кои-то въ неѣ часть ся съдържять.

Пловдивъ 1875 г. Юлій 30.

Хр. Д. Павловъ.

БРОЕНІЕ.

I. Словесно броеніе.

1. Колко сж числа-та? Колко различни думы сж трѣбны, за да ся съставятъ наименованія-та на числа-та отъ единицъ до сто, отъ единицъ до хылядо, отъ единицъ до милліонъ, отъ единицъ до билліонъ, отъ единицъ до трилліонъ?

2. Колко единицы има въ еднъ десятицъ, въ еднъ стотицъ, въ еднъ хылядъ, въ еднъ десять хыляднъ, въ сто хыляды, въ единъ милліонъ?

3. Колко десятицы има въ еднъ стотицъ, въ хылядо, въ десять хыляды, въ сто хыляды, въ милліонъ?

4. Колко стотицы има въ едно хылядо, въ единъ милліонъ, въ единъ билліонъ?

5. Колко хыляды има въ единъ милліонъ? колко милліона има въ единъ билліонъ, колко билліона има въ трилліонъ?

6. Колко десятки хыляды правятъ единъ милліонъ? колко стотины хыляды правятъ десять милліона?

7. Да ся поименовать единицы-тѣ отъ 1-ый рядъ, второй, третій.

8. Да ся поименова рядъ-тѣ на хыляды-тѣ, стотины-тѣ, хыляды-тѣ, десятицы-тѣ отъ милліоны-тѣ, стотины-тѣ отъ милліоны-тѣ.

9. Какъ ся наричатъ единицы-тѣ отъ 1-ый, 2-ый, 3-ый классове?

10. Кой сж классъ хыляды-тѣ, трилліоны-тѣ?

11. Да ся поясни, отъ кой рядъ и кой классъ сж стотины-тѣ, десятицы-тѣ отъ хыляды-тѣ?

12. Да ся поименовать единицы-тѣ отъ 2-ый рядъ 3-ый класъ.

13. Да ся поименовать единицы-тѣ отъ 3-ый рядъ 2-ый классъ.

2. Писменно броєніє.

Да ся напишятъ числа:

14. Едно, три, пять, десять, четырнадцать,
десять и семь, тридцать и одинъ, семнадцать, д
десять, тридцать и шесть, сорок и пять, седе
десять и четыре, восемьдесят и девять, девяносто.

15. Сто и пять, сто и двадцать, двѣсти и три, тридцать и восемь, пятсотинъ и чотырдесятъ, девятьсотинъ и шесть, чотырестотинъ и осмьдесятъ, осмьсотъ и двадцать, хылядо и единъ, десять хыляды.

16. Двѣ хыляды и триста и четыре; пять хыляды
 чetyредесять и два; шесть хыляды и девятсотинъ и ость
 ять; двадесать хыляды и четыре; тридесать хыляды и три

17. Четырѣдѣсѣтъ и чѣтыре хыляды и двѣстѣ
сѣдѣмѣдѣсѣтъ и пять; двѣстѣ хыляды и шѣстѣстотинѣ и
хыляды и тридѣсѣтъ и едно; пятьстотинѣ и осѣмѣдѣсѣтъ
чѣтыре хыляды и двѣстѣ и пѣтѣдѣсѣтъ и сѣдѣмѣ.

18. Единъ миллионъ и сто и седьмъ хылады и тыренадесать; пять миллиона и осьмдесятъ; четьресе и два миллиона и осьмдесятъ хылады и три; сто и сять миллиона и двѣстѣ.

19. Остмдесять и чатыре миллиона и двѣ; едн билліонъ и триста миллиона и единадесать; три билліи и чотыренадесать хыляды и пятьсотинъ и двадесать; чоты сотинъ билліона и триста и шесть миллиона; пять триллио

20. Двадцать и семь триллиона и пятнадцать
хыяды и сто и осмьдесят и три; пятьдесят и ед
триллионъ и семьдесят хыяды и двѣтъ и семь;
и тридцать триллиона и два милліона и чотыредесят
пять хыяды.

21. Пять сотинъ и двадесать и четыре трилли
и тридесать и седьмъ хыяды и дванадесать; осьмьсто
и двадесать триллиона и чтырдесять хыяды и ст
двѣ: двѣстѣ и десять триллиона и чтырестотинъ и пе
десять и седьмъ билліона и пятдесять и седьмъ милли
и пятьдесятъ и пять; седьмдесять и три триліона и д
десять и осмь билліона и двѣстѣ хыяды и пятнадеся

22. Триста и девяносто и два триллиона и двѣ и семь хылады и осмьстотинъ и чыредесать и шесъ пятнадесять билліона и чатыредесать миллиона и сто едно; сто триллиона и двѣстѣ билліона и триста милли и чатырестотинъ хылады и пятьстотинъ.

23. 3,6,7,13,20,34,71,82,96.
24. 97,110,202,359,407,555,690,724,928.
25. 1004,1040,1400,2516,3029,4800,5000,6070.
26. 7004,8011,9460,10014,10694,12500,15748,18205.
27. 20890,25097,39658,94000,100409,250400,30000.
28. 450060,502640,600014,791825,900459,91000.
29. 3040163,4005017,7000245,1240000,15421745.
30. 20100439,36014006,90000000,108042015.
31. 540000843,684255431,7660000005,2000000000.
32. 17064118000,25273000084,31000487465,58456.
33. 6000563515,28012460040,5118672400,8152110.
34. 14402501071054,250000051060824,1158030145.

II.

ДѢЙСТВІЯ СЪ ЦѢЛИ ЧИСЛА.

3. Събиране.

35. $12+14+15+18=50$; $48+75+124+8$.

36. $132 + 6 + 175 + 88 + 349$; $63 + 12 + 27 + 184 +$

75-3.

37. $2165 + 981 + 4576 + 1279 = 9001$; $45831 + 50724 - 127587 = 224142$.

38. $72536 + 8275 + 114536 + 257463$.

39. Да ся намѣри сборъ-тъ на числа 246, 8571.
16230, 5194 и 96. От. 60337.

40. Да ся увеличи число 24535 съ сборъ-тъ на
цѣла 5183, 215 и 10871. От. 40804.

41. Да се намърши число, кое-то да е съ 15852
цифрите повече отъ сборъ-тъ на числа 45273, 6854,
0148 и 18. От. 98145.

42. Да ся увеличи сборъ-тъ на числа 1655, 2189, 457 съ сборъ-тъ на числа 254, 8139 и 5697. От. 21391.

43. Европа има 168 милиона жители, Азія има 580 милиона, Африка 92 милиона, Америка 150 милиона и Океанія 10 милиона. Колко жители има на всичко-то мно бждб? От. 1000 милиона.

44. Европейска Турция има близо 9,000 четвърти мили пространство, на кое-то живеят 17 милиона жители, а Азиатска Турция има пространство 25,000 четвърти мили с народонаселение 16 милиона. Колко

четвѣртити мили и колко миллиона жители владѣе Турчи-
въ тѣзи двѣ части на свѣтъ? От. 34.000 четвр. мил.
и 33 мил. жители.

+ 45. Нѣкой-си заплатилъ свой дългъ отъ 5850 грош
и остало да дължи още 2387 гроша. Колко е былъ
всичкий-тъ му дългъ? От. 8247 гр.

+ 46. Нѣкой си търговецъ купилъ стока за 15268 гр.
и отъ неж иска да спечели 1497 гр.; за колко гр. трѣба
да продаде стока-та си? От. за 16765 гр.

+ 47. Стѣдъ нѣкоя-си битка (бой), остало 25685 чо-
вѣка, а убиты, 4783 и ранены 6172 човѣка; колко
была всяка-та войска прѣди битка-та? От. 36640.

+ 48. Нѣкой-си плгува отъ Петербургъ за Парижъ
прѣзъ Берлинъ. Той изминжлъ веке до Берлинъ 127
километра и остало му да измине отъ Берлинъ до Па-
рижъ още 1117 километра. Колко километра има отъ
Петербургъ до Парижъ? От. 2390.

+ 49. Въ нѣкое кале има 58624 пѣше войска, 2960
души конница и 7596 топчій; колко солдаты има въ
кале-то? От. 69180.

+ 50. Нѣкой-си ся родилъ на 1815 год. и живѣлъ
34 год.; въ коя година е умрълъ? От. въ 1849 год.

+ 51. Въ нѣкожъ си градинжъ има 513 яболки (овош-
ки), 284 сливи и 318 вишни. Колко овошки има въ
градинж-тъ? От. 1115.

+ 52. Нѣкой-си човѣкъ има три имѣнія (мушій); прѣ-
вото имѣние има 1687 уврати земя, второ-то има 37
уврати повече отъ прѣво-то; а трете-то има толкова
колко-то прѣвитѣ двѣ. Колко уврати земя има землевла-
дѣлецъ-тъ въ всички-тъ си имѣнія? От. 7498.

+ 53. Въ единъ амбаръ синали 2124 кыла ржъ,
8263 кыла овесъ, 12173 кыла пшеница и 1179 кыла
орисъ. Колко кыла има всичко въ амбаръ-тъ? От. 23739.

+ 54. Нѣкой пхтникъ изминжлъ 2164 мили съ желѣз-
ницж, 763 съ паролувъ и 485 мили пѣшгъ. Колко мили
е изминжлъ? От. 3412.

55. Галилѣева-та комета ся появила прѣвъ пхт
на 1456 год. и ся заврѣца подиръ всяки 76 години.
Въ кой години ся е появлявала веке тѣзи комета и въ
коя години ще ся случи най скорошно-то ѣ появляваніе
От. Появлявала ся веке на 1532, 1608, 1684, 1760,
1836 години; а най скоро-то и бѣдѣще появляваніе
ся случи на 1913 година.

+ 56. Отъ физика-та ся знае, че падающій камѣкъ
прѣминува въ прѣвж-тъ секундѣ отъ паданіе-то си 7 ар-
шина; въ вторж-тъ 14 аршина повече, отъ колко-то въ
прѣвж-тъ; въ третж-тъ 14 ар. повече, отъ колко-то въ
вторж-тъ, и т. н. Отъ каква высочина е падилжъ камѣкъ-
тъ, ако е падаль 4 въ секунды? От. 112 арш.

+ 57. За направа на нѣкожъ кѣжжъ трима души носили
кирпичи: прѣвый принесаль 7250 кирпича; вторый 1200
повече отъ прѣвый-тъ; третый-тъ 250 повече, отъ колко-
то прѣвый и вторый заедно. Колко кирпича сѣ принесли
трима-та? От. 31650.

+ 58. Кое е това число, кое-то има 1256 единицы по-
вече отъ 3629? От. 4885.

+ 59. Кое е това число, кое-то като умалихмъ съ 2357
единицы, даде само 468? От. 2825.

+ 60. Нѣкой баща оставилъ наслѣдство, кое-то порж-
чалъ да ся раздѣли на дѣца-та му така: дѣщеря му да
ѣме 5860 гр., сынъ му 1500 гр. повече; а жена му тол-
кова, колко-то сѣ зѣли дѣца-та му заедно. Колко е было
всичко-то наслѣдство? От. 26440 гр.

+ 61. Нѣкой търговецъ получилъ 5 денка стока; прѣ-
вый денкъ дошелъ 257 окы, вторый 210, третый толкова,
колкото прѣвы-тъ два заедно; четвѣртый 25 окы повече
отъ вторый; пятый толкова, колко-то прѣвый и третый
заедно. Колко окы сѣ были въ 5-тъ денка? От. 1893.

+ 62. Четирма търговцы турили капиталы за да тргу-
ють: прѣвый турикъ 6270 гр., вторый 8500 гр., третый
3650 гр. повече отъ прѣвый, а четвѣртый 1900 гр. по-
вече отъ вторый, колко е былъ всичкий имъ капиталъ?
Отговоръ 34090 гроша.

+ 63. За прѣзъ цѣла година прѣкарано по нѣкожъ
кѣлѣзницж пхтници: въ прѣвый классъ 10574 човѣка, въ
2-ый 18175 и въ 3-ий 98494 човѣка. Колко човѣка е
прѣкарано всичко за прѣзъ цѣла-та година? От. 127243.

+ 64. Нѣкой търговецъ, като продалъ стока-та си за
5890 гр., изгубилъ, губи и 1650 гр.; колко му коштува
стока-та? От. 7540 гр.

+ 65. Нѣкой харчи за кѣжжъ 580 гр. за дрѣхы 460,
за ѣденіе 600 и за разни дрѣболій 500 гр. и остать
му сѣка година по 360 гр. колко е годишный му при-
ходъ? Отговоръ 2500 гроша.

+ 66. Пятима братя получили наслѣдство: прѣвый
10800 гр., вторый 500 гр. повече отъ прѣвый, третый

500 гр. повече отъ вторый, четвъртый съ сжще-то число гр. повече отъ третій и пятый съ сжще-то число гр. повече отъ четвъртый. Колко голѣмо е было всичко-то наслѣдство? От. 59000 гр.

+ 67. Всемірный потопъ е былъ 3266 год. прѣдъ Рождество Христово. Колко години сж ся минжли отъ онова врѣмя до-сега (1875 г.). От. 5141.

4. Изваждане.

68. Изъ	523	да извадимъ	268.
69. »	3148	—	829. От. 2319.
70. »	34826	—	19174.
71. »	402300	—	29637.
72. »	915	—	670.
73. »	15107	—	4623.
74. »	59004	—	44289. От. 14715.
75. »	9000000	—	367472.

+ 76. Съ що е по голѣмо число 17369 отъ число 8947? От. 8422.

77. Колко е разлика-та между 50000 и 35647? Отговоръ 14353.

+ 78. Кое число трѣбва да ся притури при 738, за да получишъ 1924? От. 1186.

+ 79. Съ колко единицы число 28734 е по-малко отъ число 31223? От. 2589.

+ 80. Съ кое число трѣбва да ся събере 8585, за да ся получи 15240? От. 6655.

+ 81. Наполеонъ I ся родилъ на 1769 год. и умрѣлъ на 1821 год.; колко год. е живѣлъ? От. 52 год.

+ 82. На 7-годишна-та си възраст човѣкъ има 20 зѣба, а на 30-годиш. 32 зѣба. Колко зѣби му порастають отъ 7-та година до 30-та?

+ 83. Мохамедъ II. превзе Цариградъ въ 1453 г. Дившн-ный-тъ Султанъ Абдулъ-Азисъ ся въскачи на орѣстольтъ въ 1861 г. Колко години има отъ превземаніе-то на Цариградъ до въцаряваніе-то на Абдулъ-Азиса?

+ 84. Въ единъ хамбаръ имало 18690 кыла жито; отъ него раздадено 12830; колко сж останжли? От. 5860.

+ 85. Сборъ-тъ отъ двѣ числа е равенъ съ 48123, а едно-то отъ числа-та е 34696; съ колко е равно друго-то? Отговоръ 13427.

+ 86. Войска отъ 36450 души изгубила въ биткѣ 8275 души; колко сж остали слѣдъ битка-та? От. 28175.

+ 87. Сждъ, пѣлень съ спиртъ, тежи 407 оки, а пратяжъ 74 оки; колко тяжи *спиртъ-тъ*? От. 334 оки.

+ 88. Нѣкой търговецъ продаль стока за 14500 гр. и спечелилъ отъ тѣзи проданъ 3280 гр.; колко нему коштува стока-та? От. 11220 гр.

+ 89. Нѣкой ималъ приходъ 1564 гр., а харчилъ 3000; колко е зималъ на заемъ? От. 1436 гр.

+ 90. Азъ имамъ 450 гр.; колко ми нестигать за да имамъ 800 гр. От. 350 гр.

+ 91. Азъ дължяхъ нѣкому 4500 гр. и му заплатихъ 2870; колко му дължѣ и още? От. 1630 гр.

+ 92. Христофоръ Колумбъ намѣрилъ Америка на 1492 год. колко години има отъ тогава до сега?

+ 93. Борнсъ, царъ Български, приелъ Христіянска-та вѣра въ 862 год., а Владиміръ, князь руски въ 988 год. Колко години Българе-тъ сж ся покрѣстие по-напредъ отъ Руси-тъ?

+ 94. Търговецъ купилъ стока за 9185 гр. и загубилъ отъ неж 879 гр. За колко е продаль тѣзи стокж? От. 8306 гр.

+ 95. Монбланъ, най висока-та планинж въ Европж, има высочина 6747 аршина; а Гауризанкаръ, коя-то е най висока-та планина на земно-то клѣбо и която е клонъ отъ Гималайскы-тъ въ Азійж, има высочина 12417 арш. Колко първата е по-ниска отъ вторж-тъ? От. 5670.

+ 96. Турцы-тъ броятъ години-тъ не отъ Рождество Христово, както ные, а отъ 622 год. слѣдъ Рожд. Христо. Коя година щѣтъ иматъ тѣ въ 1879 год.? От. 1257.

+ 97. Англійскій математикъ Нютонъ родилъ ся на 1642 год. и живѣлъ 85 години, а Френскій ученъ Лапласъ умрѣлъ подиръ 100 год. слѣдъ смърть-та на Нютона и ималъ тогава 78 год. отъ рождение-то си. Въ кож годинж е умрѣлъ първый? Въ кож годинж ся е родилъ вторый? Колко години сж ся изминжли между смърть-та на първый и рождение-то на вторый? От. Нютонъ умрѣлъ на 1727 год.; Лапласъ ся родилъ на 1749 год., т. е. 22 год. слѣдъ смърть-та на Нютона.

+ 98. Нѣкой Търговецъ продаль стокж за 5260 гр.; ако бѣше зель отъ неж (стока) 290 гр. по-малко, тогава щѣше да спечели само 320 гр. Колко струва нему стокж-тъ? От. 4650.

+ 99. Разлика-та между двѣ числа е 14573; по-голѣм-то число е 20230; да ся намѣри по-малко-то? От. 5647.

100. Три ккса сукно струвать 4800 гр.; първый струва 1560 гр.; второй 1200 гр.; Колко струва третей? Отговоръ 2040.

101. Трима брата получили наслѣдство отъ 17900 гр. на първый ся паднало 5250 гр.; на второй 750 гр. помалко отъ първый; колко ся е паднало на третей? От. 8150 гр.

102. Въ едно училище имало 65200 ученика, първий-тъ мѣсяцъ излѣзли изъ него 2860 ученика, второй-тъ — 5172, и третей-тъ 3180; колко ученика сж остали? От. 53988.

103. Нѣкой търговецъ ималъ 85260 гр. капиталъ. Въ първ-тъ годинж той изгубилъ 3220 гр., въ вторж-тъ спечелилъ 7880 гр., въ третж-тъ пакъ спечелилъ 12750 гр., въ четвѣртж-тъ пакъ изгубилъ 1900 гр. и най-сетѣ въ пятж-тъ изгубилъ 4760 гр. Колко капиталъ му е останалъ слѣдъ тѣзи пять години? От. 96010 гр.

104. Изъ нѣкоя касса, въ кож-то имало 8250 гр., извадили първий-тъ пѣтъ 1283 гр.; второй-тъ пѣтъ 52 гр. повече отъ првый-тъ пѣтъ; третий-тъ пѣтъ 126 гр. по-малко отъ второй-тъ; а четвѣртый пѣтъ останали-тъ пари. Колко е извадено четвѣртый пѣтъ? От. 4423 гр.

105. Нѣкой иска да купи имѣние, за кое-то искать 40500 гр. нъ не стигать му 12800 гр.; тогава той купилъ друго имѣние и му останало още 4260 гр. Колко струва купено-то имѣние и колко гр. е ималъ човѣкъ-тъ? От. 23440 и 27700 гроша.

106. Нѣкой търговецъ длѣжалъ на трима заимодавцы: на първий-тъ 5600 гр., а на второй-тъ 4725. Колко е длѣжилъ на третей-тъ, кога-то отъ проданъ-та на стокаж-тъ си за 12830 гр. търговецъ-тъ платилъ всичкый-тъ си длѣгъ? От. 2505 гр.

107. Нѣкой селянинъ длѣжи на трима заимодавцы на првый 8240, на второй 6720 и на третей 5670 гр. Той има готови пари само 3624 гр.; за колко гр. трѣба да продаде жито за да плати всичкый ся длѣгъ? От. 17006 гр.

108. Четирма търговцы иматъ капиталъ: 15125 гр., второй 26420 гр., третей 12658 и четвѣртый 25780. Колко гр. недостигать на третей, за да има толкова гр., колко-то иматъ останали-тъ трима заедно? От. 54667 гр.

109. Азъ имамъ 18242 гр., съ кои-то трѣба да си иосѣрѣжих разноска-тъ за прѣзъ година-та да платж на трима заимодавцы: на единый 4175, на второй 6290 и

на третей 3240 гр.; колко щѣтъ ми останжъ за разноска прѣзъ година-та? От. 4537.

110. Нѣкой търговецъ ся задлѣжилъ да приготи 12128 лакти бѣлъ шаекъ и 8275 л. сивъ шаекъ. Той има на единый си дюкянъ 5270 л. бѣлъ и 1250 л. сивъ, а на другый 4620 л. бѣлъ и 7693 л. сивъ. Колко още трѣба да купи за да си испълни задлѣженіе-то? От. 2238 л. бѣлъ.

111. При кое число трѣба да притуримъ 568, за да получимъ сбора отъ числа 375 и 625? От. 432.

5. Задавки за употрѣбленіе-то на скобы-тъ при събираніе и изваждане.

$$112. 21365 - (2642 + 3085 + 15621 + 4) = 13.$$

$$113. 26339 - (51627 - 25298) = 10.$$

$$114. (7264 + 55) - 2642 + 1695 = 2982.$$

$$115. (4820 - 2185) + (1000 - 862) + 4 - 2777 = 0.$$

$$116. (8910 - 8625) + (873 - 115) - (645 + 321 + 7) = 70.$$

$$117. 4002 - (1645 + 2370 - 14) = 1.$$

$$118. (564 + 2108 + 90) - [(5423 - 3248) - (400 - 297)] = 484.$$

$$119. [129 + 415 + (724 - 472) - 19] - (564 + 211) = 2.$$

$$120. [22640 - (14621 + 5597) + 11] + [21473 - 10245 + 9684] = 3977.$$

$$121. [24631 + 15 - (4759 - 48)] - [10000 + 9000 + 900 + (40 - 5)] = 0.$$

Да ся напишѣтъ и изврѣшѣтъ показанны-тъ дѣйствія:

122. Изъ сбора на числа 1187 и 1207 да сж извади сбора на числа 454, 208, 1430 и 395. От. 7.

123. Изъ сбора на числа 384, 269 и 47 да ся извади разлика-та на числа 1593 и 993. От. 100.

124. Изъ разлика-та на числа 1552 и 371 да ся извади разлика-та на 912 и 731. От. 1000.

125. Разлика-та на числа 2000 и 1978 да ся събере съ разлика-та на 3412 и 3284. От. 50.

126. Изъ 125 да ся извади разликата на числа 45 и 12, събрана съ разлика-та на числа 92 и 76. От. 76.

127. Изъ сбора на числа 560 и 1452 събрана съ разлика-та на 719 и 400, да ся извади 469, умалена съ

128. Разлика-та на числа 818 и 647, умалена съ 93, да ся събере съ разлика-та на числа 215 и 184, увеличена съ 73. От. 236.

129. Число 4260, умалено съ сбора на числа 215, 1662 и 783 и разлика-та на 5288, и 3688 да ся събере съ 15. От. 15.

130. Число 194, да ся увеличи съ разлика-та на числа 45 и 23 и съ разлика-та на числа 287 и 159, и сетивъ да ся извади разлика-та на числа 462 и 326. От. 199.

131. Число 800, умалено съ разлика-та на 650 и 218 и увеличено съ сбора на числа 51, 48 и 7, да ся събере съ число 279 и изъ полученна-та сума да ся извади разлика-та на 603 и 16. От. 166.

6. За измѣненіе-то на сбора и разлика-та.

132. За аршинъ сукно заплатили 45, гр. и за аршинъ отъ друго сукно заплатили 57 гр.; колко е заплатено за тѣзи два аршина? Колко щемъ платимъ, ако първо-то поскъпнѣше съ 4 гр.? ако и едно и друго-то поесфенѣше съ 2 гр.? ако второ-то поесфенѣше съ 2 гр.? ако и едно-то и друго-то поесфенѣяхъ съ 3 гр.?

133. Какво измѣненіе ще стане въ сбора, ако при едно събираемо придадемъ 24, а при друго 36?

134. Какво измѣненіе ще стане въ сбора, ако при едно събираемо придадемъ 68, а отъ друго извадимъ 100?

135. Що ще стане съ сбора на три събираемы, ако при първо-то и трето-то придадемъ по 55, а отъ второто извадимъ 110?

136. Що ще стане съ сбора на четири събираемы, ако при първо-то придадемъ 284, при второ-то 73, а отъ четвърто-то и трете-то извадимъ по 90? От. ще ся увеличи съ 117.

137. Едно отъ събираемы-тъ увеличено съ 70; що трѣбва да ся направи съ друго отъ събираемы-тъ, за да си остани сбора безъ измѣненіе?

138. Трѣбва да ся събиратъ три числа 3167, 8452 и 7293. Какво измѣненіе ще стане въ сбора, ако при първо-то събираемо придадемъ 276, при второ-то 755 и при трете-то 1627? От. ще ся увеличи съ 2658.

139. Що ще стане съ сбора на числа 4229, 3695 и 10356, ако при първо-то придадемъ 1265, при второ-то 831, а отъ трете-то извадимъ 726? От. ще ся уве-

140. Сборъ-тъ отъ числа 5174 и 6291 трѣбва да ся увеличи съ 5879; що трѣбва да ся направи за това съ второ-то събираемо, ако при първо-то сме придали 3264? От. трѣбва да ся придаде 2615.

141. Единъ търговецъ ся задлъжилъ да донесе 6 бурета сахаръ по 715 омы въ всяко. При приѣманіе-то видѣло ся, че въ първо-то буре не достигало 14 омы, въ второ-то имало 26 омы повече, въ трете-то повече 28, въ четвърто-то не достигало 52, въ пято-то не достигало 8, а въ шесто-то имало 4, омы повече. Донесалъ ли е търговецъ-тъ общанно-то количество сахаръ? От. не достигало 16 омы.

142. Годишнѣй ми приходъ е 1800 гр., а азъ харча 1265 въ годинѣ-тъ; по колко ще можъ да спестявамъ всякъ годинѣ? Колко ще е спестенно-то, а при сѣщи-тъ разности, годишнѣй ми приходъ ся увеличи съ 200 гр.? А ако годишнѣй ми приходъ ся умали на 180 гр.? Не може ли въ този послѣднѣй случай, да ся измѣнятъ годишны-тъ разности за да бѣде спестенно-то пакъ толкова, колко-то и порѣди?

143. Отъ годишнѣй си приходъ, кой-то е 1800 гр., азъ спестявамъ 545 гр. Колко харча всяка година? Колко ще бѣде спестенно-то, ако почна да харча 200 гр. повече отъ попорѣди? А ако бы да харча 180 гр. по-малко? Какъ трѣба да ся измѣни годишнѣй ми приходъ, що-то да харча 300 гр. повече отъ по-порѣди, и пакъ да спестявамъ сѣщи-тъ 545 гр.?

144. Какво измѣненіе ще стане въ разлику-тъ, ако отъ умалено-то извадимъ 42, а отъ умалитель-тъ 18? От. ще ся умали съ 24.

145. Що ще стане съ разлика-та, ако при умалено-то притуримъ 88, а отъ умалитель-тъ извадимъ 112? От. ще ся увеличи съ 200.

146. Що ще стане съ разлика-та, ако отъ умалено-то извадимъ 293, а при умалитель-тъ придадемъ 356? От. ще ся умали съ 649.

147. Какво измѣненіе ще стане въ разлику-тъ, ако на умалено-то придадемъ 472, а на умалитель-тъ 189? От. ще ся увеличи съ 283.

148. Ако на умалитель-тъ придадемъ 472, а на умалено-то 189, то що ще стане съ разлика-та? От. ще ся умали съ 283.

ся извърши съ умаляемо-то, за да си остане разлика-та безъ измѣненіе?

150. Умаляемо-то увеличено съ 25; що трѣбва да стане съ умалитель-тъ, за да си остане съща-та разлика?

151. Въ кесіѣ-тъ си имахъ 5180 гр. и сетѣвъ извадихъ изъ нежъ 2543 гр.; колко грошия останяхъ? Какъвъ ще бѣде остатѣкъ-тъ, ако имахъ въ кесіѣ-тъ 465 гр. повече, а извадяхъ 698 гр. по-малко? От. Останяло 2637 гр.; щѣхъ да останхъ 1163 гр. повече.

152. Въ нѣкой градъ измрѣли прѣзъ годинѣ-та 4626, а родили ся 5215 души, прѣзъ другъ-тъ годинѣ-та умрѣли 125 повече, а родили ся 75 по-малко. Коя разлика-та между нарастваніе-то на населеніе-то въ единъ-тъ и другъ-тъ годинѣ?

7. Умноженіе.

153. Да ся умножи 7643 на 5; 49387 на 6
375809 на 8.

154. Да ся найдхъ произведенія-та на числа 1
п 25; 143 и 73; 1785 и 437.

155. 175. 95=16625. 156. 324. 48. 2.

157. 437. 27. 40. 158. 755. 56. 60.

159. 726. 87. 111. 160. 999. 99. 9.

161. 1188. 265=14820. 162. 3458. 467.

163. 4822. 597. 164. 8375. 630=5276250.

165. 98640. 8790=867045600.

166. 45980. 746.

167. 534099. 42009=22436964891.

168. 3900805. 3004.

169. 74851 5 4321=4065981171.

170. 984000. 7500=7380000000.

171. 605000. 299900.

172. 25000. 48000=1200000000.

173. Какъ ся умножава кое-да-било число на 1
100, 1000....убоже на единицъ съ нули?

174. Множимо-то е 29756, а множитель-тъ 8040
съ що е равно произведение-то? От. 239238240.

175. Да ся найде число, кое-то да бѣде о 2
пѣти по-голъмо отъ 78? От. 2106.

176. Число 3709 трѣбва да ся вземе за събираемъ
8900 пѣти; коя ще е сума-та? От. 33010100.

177. Въ класъ-тъ има 7 чина; на всякой чинѣ
6 ученика; колко ученика има въ класъ-тъ?

178. Въ нѣкожъ клѣщъ има 45 прозореца, на всякой
прозорець по 5 стѣкла (джамове); колко сж всичкы-тъ
стѣкла? Отговоръ 225.

179. Колело-то на воденица-та прави 25 обръщанія
въ единъ минутъ; колко обръщанія ще направи то въ
35 минути? Отговоръ 875.

180. Нѣкой работникъ взема по 5 гроши на день;
колко трѣбва да вземе за 2 недѣли, като неброимъ не-
дѣли-тъ?

181. Единъ аршинъ сукно струва 42 гр.; колко
щѣхъ срувать 163 аршина? От. 7009.

182. Колко щѣхъ струвать двѣ дюзини столове, ако
всякой столъ струва по 8 гр.? От. 192 гр.

183. Ако за грошь ся купува 96 листа книга, то
колко листове може да ся купи съ 35 гр.? От. 3360.

184. Желѣзница-та взема 35 километры въ единъ
часъ; колко километры тя ще вземе въ 13 часове? От. 455.

185. За едно облѣкло отива 3 аршина сукно; колко
сукно ще отиде за 195 облѣкла? От. 585 ар.

186. Отъ физикъ-тъ ся знае, че гласъ-тъ изми-
нува въ единъ секундъ 340 метры; колко метри ще
измине гласъ-тъ въ 17 секунди? От. 5780.

187. Колко грошия щѣхъ струвать 498 омы мѣдъ,
ако една-та му ока струва 38 гроши? От. 18924 гроши.

188. Единъ аршинъ платно струва 22 гроши; що
ще струва единъ аршинъ сукно, ако сукно-то е о 15 пѣти
покежло отъ платно-то? От. 330 гр.

189. Нѣкой си търговецъ купилъ 24 бурета вино,
като платилъ за всяко буре по 159 гроши; колко е той
платилъ за всичко-то вино? От. 3816 гр.

190. На единъ книгъ има 634 страници, на всякъ
страницъ по 45 рѣдове, на всякой рѣдъ по 40 буквы;
колко буквы има въ всичкы-тъ книгъ? От. 887600.

191. Слънце-то е по-голъмо отъ земь-тъ о единъ
милліонъ и половина пѣти, а земь-та е по-голъма отъ
мѣсячинѣтъ о 50 пѣти. Колко пѣти слънце-то е по-
голъмо отъ мѣсячинѣ-тъ? От. 75 милліона пѣти.

192. Франція има пространство 9594 квадр. мили,
и на всякъ милъ ся пада по 3936 жители. Колко жи-
тели има въ Франціѣ? От. 36802584.

193. Въ Европѣ на единъ квадратнъ милъ ся пада
средне число 1550 жители. Колко има Европѣ жители
на 180000 квадратны мили? От. 23498 милліона.

194. Сърдце-то на единъ здравъ човѣкъ тупа близо 80 пѣти въ единъ минутъ; колко пѣти ще тупа то въ едно депоношіе? — От. 115200.

195. Въ Америкѣ има една машина, коя-то искаря въ единъ минутъ 40 пироня. Колко пироня ще искара машина-та вътрѣ въ 26 дни, кога-то машина-та работи въ день по 13 часове? От. 811200 ппр.

196. Въ Англіѣ има машина, коя-те въ единъ часъ искаря 1440 кирпича. Колко ще искара тя кирпича вътрѣ въ 3 мѣсяца, кога-то работи по 25 дни на мѣсяцъ, а на день по 14 часове? От. 1512000 кир.

197. Кое число е о 68 пѣти по-големо отъ 173? От. 11764.

198. Отъ кое число можемъ да вадимъ 57 пѣти по 218? От. 12426.

199. Все едно ли е ако кажемъ да увеличимъ нѣкое число съ седемъ или о 7 пѣти?

200. Въ кое число 59 ся съдържа 14 пѣти? От. въ 826.

201. Да ся найде число, отъ кое-то трѣбва девять пѣти да извадимъ 324, за да найдемъ остатъкъ 84. Рѣш. Исканото число е съ 84 повече отъ 324, повторено 9 пѣти, или $324 \cdot 9$, и слѣд. равно е на 3000.

202. Да ся найде число, при кое-то като придадемъ 78, взето пять пѣти, щемъ получимъ 500. Да заблѣжимъ исканото число съ x . По смѣсь-та на задавкъ-тъ $x + 78 \cdot 5 = 500$; слѣд. x ще ся найде, ако отъ 500 извадимъ 78.5; щемъ получимъ 110.

203. Колко трѣбва да ся заплати на двѣ дружини отъ работници, ако първа-та дружина е отъ 27 души, отъ кои-то всякой ся условилъ по за 4 гроша на день, и тѣ работили 17 дни; а работници-тѣ отъ вторъ-тъ дружинѣ были 23 души, условены по за 3 гр. на день и работили 26 дни? От. 3630 гр.

204. Нѣкой си купилъ 244 аршина платно по 5 гр. арш. и иска да спечели по 2 гр. на аршина. За колко трѣбва да продаде платно-то? От. за 1708 гр.

205. Купено 475 аршина платно по 4 гр. аршина и сетѣ всичко-то платно продадено за 2100 гр. колко е печяла-та отъ всичкъ-тъ стокъ? От. 200 гроша.

206. Нѣкой си търговецъ купилъ двѣ качества вино за 1500 гр.: отъ първо-то качество имало 248 шишета и отъ второ-то качество 376. Колко е спечелилъ търго-

вецъ-тъ отъ всичко-то вино, ако е продалъ всяко шише отъ първо-то качество по за 2 гр., а всяко шише отъ второ-то качество по за 3 гр.? От. 124 гроша.

207. Нѣкой има годишень приходъ 2800 гроша, харчи ежедневно по 6 гроша; колко ще спести за единъ годинъ? (год. 365 дни). От. 610 гр.

208. Нѣкой има годишень приходъ 5000 гр., харчи ежедневно по 10 гр. и освенъ това плаща дългъ всякой мѣсяцъ по 100 гр.; колко му остоятъ на годинъ-тъ? От. 150 гр.

209. Азъ имамъ ежегоденъ приходъ 1800 гр., харча ежедневно по 4 гроша, а съ остали-тѣ исплащамъ дългъ. Колко е дългъ-тъ ми, ако слѣдъ 3 години ще съмъ дълженъ 180 гр.? От. 1200 гр.

210. На 48 души дадено 2568 гроша; 28 отъ тѣхъ взели по 56 гроша всякой. Колко ся взели остали-тѣ? От. 1000 гроша.

211. Нѣкой дължалъ на трима души: на първый 726 гр. и на второй 6450 гроша. Колко е дълженъ на третій, кога-то той продалъ 524 уврати земя по 32 гр. врати-тъ и като платилъ всичкий си дългъ и у него останало 968 гр.? От. 2089 гр.

8. Дѣленіе.

212. Да ся раздѣли 128 на 4 : 237 на 7; 360 на 128 на 13; 6120 на 9; 6321 на 7; 595 на 25.

213. Да ся раздѣли 851 на 13; 51377 на 83.

214. $10640 : 19 = 560$.

215. $24523 : 179 = 137$.

216. $600696 : 648 = 927$.

217. $118780000 : 4600 = 28005$.

218. $508626648 : 87453 = 5816$.

219. $1018090 : 1659 = 610$.

220. $1989680 : 187 = 10640$.

221. $4260600 : 5400 = 789$.

222. $43132000 : 263000 = 164$.

223. $10873765 : 32459 = 335$.

224. $995210 : 4326 = 230$.

225. Да ся раздѣли 5120 на 3584; сетѣ по-малко-отъ тѣзи числа да ся раздѣли на първый остатъкъ, първый остатъкъ на второй и т. н. докль дѣленіе-то ся свърши безъ остатъкъ.

226. Колко пѣти число 890 е по-голѣмо отъ чие
178? Отг. 5.

227. Дѣлитель-тъ е 28; частно-то = 15; остатѣ-
тъ = 17. Съ що е равно дѣлимо-то? От. 437.

228. Дѣлимо-то = 276, а частно-то = 12. Да
найде дѣлитель-тъ? От. 23.

229. Колко пѣти 450 ся съдържѣ въ 36000? От. 80.

230. Колко пѣти 128 може да ся вади отъ 8192
От. 64.

231. Да ся найде, о колко пѣти 684315 е по-
лѣмо отъ 685? От. 999.

232. Кое число трѣбва да ся умножи на 271, за
ся получи 61517? От. 227.

233. Да ся найде 23-тя-та часть отъ 72841
От. 3167.

234. Да ся найде число, кое-то да е по-малко отъ
8675 о 25 пѣти? От. 147.

235. Гласъ-тъ въ 16 секунды изминува 17712 футъ
колко той изминува въ еднѣ секундѣ? От. 1107.

236. Купено 162 аршина платно за 648 гр.;
струва всякой аршинъ? От. 4 гроша.

237. На неизвѣстно число хора раздадено 1875
при това всякому ся падѣло по 15 гр.; колко ся было
хора-та? От. 125.

238. Въ 24 часове едно колело ся обръща 1440
пѣти; колко обръщанія ще направи то въ единъ часъ
От. 600.

239. Колко оки сахаръ можемъ да купимъ за 384 гр.
ако ока-та струва 6 гроша? От. 64.

240. Желѣзница-та въ 14 часове изминува 378 кыло-
метры; колко кылометры изминува тя въ единъ часъ
От. 27.

241. 14 работници за 7 дни взели 186 гр. Колко
гр. е вземалъ всякой на день? От. 2.

242. Буквоотбирачъ въ нѣкож типографѣж може
единъ часъ да отбере 1075 буквы; за колко часове
отбере той едно съчиненіе, кое-то има 811625 буквы
От. 755.

243. Произведеніе-то на двѣ числа е 18924, единъ
отъ множителѣ-тъ е 498; да ся найде другой множи-
тель? От. 38.

244. 16720 оки стока натоварена по равно на 20
коня; колко оки носи еднѣй конь? От. 80.

245. За да ся напечатать 1200 книги отъ нѣкое
съчиненіе потрѣбно е 21600 листове книга; колко ли-
стове ще има всяка книга? От. 18.

246. За прѣхрана на 64 ученика харчи ся въ мѣсяцъ
30928 гр.; по колко гроша ся паде на всякой ученикъ?
От. 327 гр.

247. Нѣкой си продалъ 84 аршина сукно по 45 гр.
аршинъ-тъ и съ тѣзи пары купилъ маслины по 4 гр. ока-
та; колко оки маслины е купилъ? От. 945.

248. Ако увеличѣ пары-тъ си о 56 пѣти, то ще
имамъ 16184 гр.; колко гроша имамъ сега? От. 289 гр.

249. 864 аршина платно, кои-то стрували 3456 гр.;
продадены за 5184 гр.; колко печала има на всякой
аршинъ? От. 2 гр.

250. Да ся раздѣлять 52650 гр. между двамъ братѣ
така що-то голѣмый да вземе два пѣти повече отъ
малкѣй? От. Голѣмый — 35100, а мал. — 17550.

251. Нива отъ 2568 увраты да ся раздѣли на двѣ
таковы части що-то една-та отъ тѣхъ да бѣде о 5 пѣти
по-голѣмѣ отъ другѣ-тъ? От. 2140 и 428.

252. Кжъ сукно отъ 576 арш. да ся разрѣжи на
три такыва части, що-то втора-та да бѣде три пѣти, а
третя-та пять пѣти по-голѣмѣ отъ пръвѣ-тъ. Рѣш. $x +$
 $5x = 576$, или $9x = 576$, отъ тукъ $x = \frac{576}{9} = 64$;
отъд. $x = 64$.

253. Отъ земѣж-тъ до слѣнце-то има близу 144732840
кылометры, и това токо-речи е равно съ 24042 земны
радіуса. Колко кылометры има радіусъ-тъ (шища-та) на
земното клѣбо? От. 6020 кыл.

254. Повърхнина-та на лунѣж-тъ има 185000 четвър.
мили, а повърхнина-та на земѣж-тъ 9250000 четвър. мили.
Колко пѣти повърхнина-та на земѣж-тъ е по-вече отъ
повърхнинѣж-тъ на лунѣж-тъ? От. 50.

255. Екваторъ-тъ, кой-то има дължинѣ 5400 мили,
ѣли ся на 360 равны части или градуси. Колко часове
да единъ градусъ, кога-то е знайно, че една миля има
близу 2 часове?

256. Нѣкои-ся казалъ три числа, отъ кои-то прѣ-
во-то было равно съ 15624, второ-то е равно на прѣ-
во-то раздѣлено съ 25, а трете-то е равно съ второ-то
раздѣлено татожде съ 25; да ся найдѣтъ тѣзи числа?
2-то число е = 625, а 3-то е = 25.

257. Ако неизвѣстно-то число раздѣлимъ на 5, щемъ найдемъ 48. Да ся найде това число? От. 240.

257. Тройно неизвѣстно число, раздѣлено на 14, дава въ частното 45. Да ся найде това число? От. 240.

259. Кое число трѣбва да ся умножи на 8, за да ся получи произведение о 6 пкти повече отъ 512? От. 384.

9. За измѣненіе-то на произведение и частно-то.

260. 14 работници пазарены по 4 гр. всякой, колко ще ся плати на венчкы-тъ? Що ще стане съ сборъ-тъ на пары-тъ, кои-то ще имъ ся платятъ, а въ всякому ся плати два пкти повече? А ако ся даде въ всякому два пкти по-малко? По колко трѣбва да ся плати всякому, ако съ сжщи-тъ пары трѣбва да има работници два пкти повече?

261. Нѣкой-си купиць единъ пхтъ 25 аршинъ платно по 3 гр. аршинъ-тъ; второй пхтъ два пкти повече аршина пакъ отъ сжще-то достоинство; а третій пхтъ пакъ толкова аршина, колко-то и първый пхтъ, въ по 6 гр. аршинъ-тъ. Колко пкти пары-тъ, кои-то ся ся платили второй и третій пхтъ, щѣтъ бждѣтъ по-вече или по-малко отъ пары-тъ кои-то сж ся платили за платно-то първый пхтъ? А пары-тъ, кои-то сж ся платили второй пхтъ, колко пкти сж повече отъ пары-тъ, кои-то сж ся платили третій пхтъ?

262. Какво измѣненіе ще стане въ произведение-то, ако множимо-то ся увеличи о 14 пкти, а множитель-тъ о 8 пкти? От. ще ся увеличи о 112 пкти.

263. Що ще стане съ произведение-то, ако множимо-то умалимъ 12 пкти, а множитель-тъ 6 пкти? От. ще ся умали о 72 пкти.

264. Какъ ще ся измѣни произведение-то, ако множимо-то увеличимъ о 10 пкти, а множитель-тъ о 2 пкти? От. ще ся увеличи о 5 пкти.

265. Какво измѣненіе ще стане въ произведение-то, ако множимо-то ся умали о 22 пкти, а множитель-тъ ся увеличи о 4 пкти?

266. Какво измѣненіе ще стане въ произведение-то, ако множимо-то ся увеличи о 3 пкти, а множитель-тъ ся умали о 21 пкти? Ако множимо-то ся умали о 5 пкти, а множитель-тъ ся увеличи о 40 пкти?

267. Множимо-то увеличяваме о 18 пкти; що трѣбва да направимъ съ множителя, за да ся неизмѣни произведение-то? за да ся увеличи два пкти? за да ся умали два пкти? за да ся увеличи 36 пкти?

268. Множитель-тъ умяляваме о 12 пкти; що трѣбва да направимъ съ множимо-то, за да ся неизмѣни произведение-то? за да ся умали о 4 пкти? за да ся увеличи о 3 пкти? за да ся умали о 48 пкти?

269. Отъ 24 оки брашно опечени 12 хлѣба; колко ще тѣжи всякой хлѣбъ? А ако брашно отидеше два пкти повече, тогава колко щѣше да тѣжи хлѣбъ-тъ? Каква разлика има въ тѣло-то на хлѣбъ-тъ въ единъ и другой случай? Ако ся дадеше брашно два пкти по-малко, колко щѣше да е тегло-то на хлѣбъ-тъ? Ако отъ 24 оки брашно ся опечеше не 12 хлѣба, а два пкти повече, тогава колко щѣше да е тегло-то на хлѣбъ-тъ? Ако увеличимъ или умалимъ дѣлимо-то, то що ще стане съ частно-то?

270. 40 гроша трѣбва да ся раздѣлятъ на 8 души, по колко ще вземе всякой? Ако ся раздѣляхъ сжщи-тъ 40 гр. на четворица, то по колко щѣхъ да вземжѣтъ? По-вече ли или по-малко отъ по-прѣди? Кога всякой отъ осѣмъ-тъ можаше да получи толкова гроша, колко-то получи сега всякой отъ четворицѣ-тъ? Ако имаже да дѣлимъ не 40 гр., а сума два пкти по-малкѣ, и не на осѣмъ души, а на четворицѣ, тогава по колко щѣше да получи всякой? Що стана съ частно-то?

271. За да ся постели единъ дворъ съ плочи трѣбватъ за дължина-тъ му 180 плочи, а за ширинѣ-тъ му 6 плочи; колко повече щѣтъ потрѣбватъ плочи за другъ дворъ, на кого-то дължина-та е о 4 пкти, а широчина-та о 2 пкти повече отъ първый-тъ?

272. Що ще стане съ частно-то, ако дѣлимо-то увеличимъ о 15 пкти, а дѣлитель-тъ умалимъ о 3 пкти? От. ще ся увеличи о 45 пкти,

273. Що ще стане съ частно-то, ако дѣлимо-то увеличимъ о 24 пкти, а дѣлитель-тъ о 6 пкти? От. ще ся увеличи о 4 пкти.

274. Що ще стане съ частно-то, ако дѣлимо-то умножимъ съ 5, а дѣлитель-тъ съ 45? От. ще ся умали о 9 пкти.

275. Що ще стане съ частно-то, ако дѣлимо-то раздѣлимъ съ 42, а дѣлитель-тъ съ 6?

276. Що ще стане съ частно-то, ако дѣлимо-то раздѣлимъ съ 7, а дѣлитель-тъ умножимъ съ 6? ще ся умали о 42 пкти.

277. Що ще стане съ частно-то, ако дѣлимо-то раздѣлимъ съ 8, а дѣлитель-тъ съ 40?

278. Дѣлимо-то увеличяваме о 9 пкти; що трѣбва да направимъ съ дѣлитель-тъ, за да ся неизмѣни частно-то? за да ся увеличи о 10 пкти? за да ся умали о 2 пкти?

279. Дѣлитель-тъ умножаваме съ 5; що трѣбва да направимъ съ дѣлимо-то, за да ся увеличи частно-то. о 10 пкти? за да ся умали о 5 пкти? за да ся умали о 20 пкти?

281. Дѣлитель-тъ умаленъ о 25 пкти; що ще стане съ частно-то, ако дѣлимо-то увеличимъ о 2 пкти? ако го умалимъ о 5 пкти? що трѣбва да направимъ, за да си остане частно-то безъ измѣненіе?

282. Ако дѣлимо-то умалимъ о 16 пкти, а дѣлитель-тъ увеличимъ о 2 пкти, то частно-то ще бжде. 1. Колко пкти дѣлитель-тъ ся съдържа въ дѣлимо-то?

283. Приготовень хлѣбъ за 18 дни: нѣ присмѣтнхли, че хлѣбъ-тъ трѣбва да ся увеличи о 10 пкти, и да имъ ся дава хлѣбъ о 4 пкти, по-малко. За колко дни ще имъ стигне сега хлѣбъ-тъ? От. за 720 дни.

284. Дѣлимо-то кое-то е увеличено о 4 пкти, като ся раздѣли съ 76, дава въ частно-то 120. Съ колко е равно дѣлимо-то? От. 1824.

285. Като раздѣлимъ дѣлимо-то съ дѣлителя, който е увеличенъ о 3 пкти, щемъ получимъ частно 17; а когато дѣлимо-то раздѣлимъ съ частно-то, то щемъ получимъ 86, съ що е равно дѣлимо-то, дѣлитель-тъ и частно-то? От. 4386, 86 и 51.

386. Сборъ-тъ отъ двѣ събираемы = 648; а ако едно-то отъ събираемы-тъ умалимъ о 5 пкти, то сборъ-тъ ще ся сравнява съ 308; да ся найдятъ събираемы-тъ? От. 425 и 223.

10. Задавки за употребленіе-то на скобы-тъ при умноженіе и дѣленіе.

287. $(57+73+428-18)$. $500=270000$.

288. $(4101-1425)$: $3=892$.

289. $(5.7+188:2+48:4-125:5)$. $(7.3-15:3)=1856$.

290. $(52+17+3)$. $(183-120)-4536=0$.

291. $(1144:8+981:9)$. $(512:8-196:49)=15120$.

292. $\{56:8+3$. $(4-2)+(15+13):7\}$. $\{(25-4)+5\}$. $2\}=221$.

293. $(4720:8+7680:24+7-189:9):8-125:5+4.3\}+75$.

294. $\{3.5-(419-146):7\}:\{(46+14):15-3\}=1$.

295. $\{(25.4-400:4+16):4+(26-14):6-28\}:2+1$.

296. $[187-|(7.14+36:12)-752:8|]:[(52:2-25)+(8-42:6).3]=45$.

Да ся напишеть и направлять показанны-тъ дѣйствія.

297. Разлика-та на числа-та 462 и 272 да ся раздѣли на 5, полученно-то число да ся придаде при произведеніе-то отъ числа 12 на 7 и найденный сборъ да ся умножи съ 3. От. 366:

298. Сборъ-тъ отъ числа 75 и 17, като ся увеличи о 7 пкти; да ся притури при разлика-та на числа 25 и 13, умалена о 3 пкти, и полученный сборъ да ся раздѣли съ 2. От. 324.

299. Отъ частно-то 513 и 57 да ся извади разлика-та на числа 42 и 39, нѣ увеличена о 2 пкти, и найденна-та разлика да ся раздѣли съ 3. От. 1.

300. Число 6, като ся увеличи о 8 пкти, да ся събере съ 288, умалено о 6 пкти, найденна-та сумма да ся умножи съ разлика-та на числа 156, умалено о 13 пкти, и 128, умалено о 16 пкти; найденно-то произведеніе да ся раздѣли съ 48 и частно-то да ся умножи съ разлика-та на числа 256 и 137, умалена о 17 пкти. От. 56.

301. Разлика-та на 489, умалено о 3 пкти, и 1134 умалено о 18 пкти, да ся раздѣли съ 50; найденно-то частно да ся събере съ 119, като ся умали о 7 пкти, и да ся извади изъ сборъ-тъ частно-то на 36 и 4. От. 10

302. Частно-то отъ 576 и 32 да ся събере съ произведеніе-то отъ 18 съ 15, отъ найденный сборъ да ся извади разлика-та на 1440, умалено о 4 пкти, и 9, като ся увеличи о 11 пкти, и найденна-та разлика да ся раздѣли на частното отъ 45 и 5. От. 3.

303. Произведеніе-то отъ 32 съ 4, умалено о 16 пкти, да ся събере съ частно-то отъ 690 и 6, да ся

извади изъ сборъ-тъ произведение-то на 15 съ 7 и разлика-та да ся раздѣли съ частно-то отъ 63 и От. 2.

304. Разлика-та на 540 и 213, умалена о 2 пкти, да ся събере съ сборъ-тъ на 140 и 325, умалена о 5 пкти, и найденна-та сумма да ся раздѣли съ 87. От. 3.

305. Частно-то на 612 и 9 да ся събере съ частно-то на 507 и 13, найденна-та сумма да ся умали съ 7, разлика-та да ся раздѣли съ 25 и найденно-то частно да ся умножи съ произведение-то на разликъ-та отъ числа 273 и 223 съ 10. От. 2000.

II. Общы задавки на всички четири дѣйствиія.

306. Ако при неизвѣстно число придадемъ 145, то щемъ получимъ 500; колко голѣмо е неизвѣстно-то число?

307. Отъ кое число трѣбва да ся извади 570, да да ся получи 35?

308. Ако неизвѣстно число увеличимъ о 15 пкти, то щемъ найдемъ 7246; съ що е равно неизвѣстно-то число?

309. Ако неизвѣстно число умалимъ о 10 пкти, то щемъ получимъ 85; съ що е равно неизвѣстно-то число?

310. Ако при двойно неизвѣстно число придадемъ 118, то щемъ получимъ 624; съ що е равно неизвѣстно-то число? Рѣш. $2x=624-118$, $x=203$.

311. Ако отъ тройно неизвѣстно число извадимъ 85, то щемъ получимъ 215. Съ що е равно неизвѣстно-то число? Рѣш. $3x=215+85$; $x=100$.

312. Ако при двойно неизвѣстно число придадемъ тройно неизвѣстно число, то щемъ получимъ 620; съ що е равно неизвѣстно-то число? Рѣш. $5x=620$; $x=124$.

313. Ако неизвѣстно число увеличимъ о 5 пкти и го съберемъ съ 376, то щемъ получимъ неизвѣстно число, увеличено о 7 пкти. Съ що е равно неизвѣстно-то число? От. 188.

314. Неизвѣстно число, увеличено о 7 пкти, равно е съ сѣще-то число, увеличено о 10 пкти, безъ 447. Съ що е равно неизвѣстно-то число? От. 149.

315. Неизвѣстно число, увеличено съ 135 и събрано съ сѣще-то неизвѣстно число, умалено съ 200

дава 475; съ що е равно неизвѣстно-то число? Рѣш. $x+135+x-200=475$, отъ гдѣ-то $2x+135=475+200=675$; или $2x=675-135=540$, и най-сетнѣ $x=270$.

316. Ако при неизвѣстно число придадемъ 700 и всички-та сумма умалимъ о 10 пкти, то щемъ получимъ 512; колко голѣмо е неизвѣстно-то число? Рѣш. По условіе-то на задавкѣ-тъ $(x+700) : 10=512$; слѣд. сумма-та $x+700$ ще ся найдетъ, кога-то нѣе 512 увеличимъ о 10 пкти, или $x+700. 512. 10=5120$, отъ гдѣ-то $x=4420$.

317. Ако при неизвѣстно число придадемъ 35 и увеличимъ найденна-та сумма о 11 пкти, то щемъ получимъ 517; колко голѣмо е неизвѣстно-то число? От. 12.

318. Ако изъ неизвѣстно число извадимъ 45 и разлика-та умалимъ о 7 пкти, то щемъ найдемъ 20; съ що е равно неизвѣстно-то число? От. 185.

319. Ако отъ неизвѣстно число извадимъ 26 и найденна-та разлика увеличимъ о 15 пкти, то щемъ получимъ 585; съ що е равно неизвѣстно-то число? От. 65.

320. Ако при неизвѣстно число, кое-то да е умалено у 7 пкти, придадемъ 60, то щемъ найдемъ 125; да ся найдетъ това неизвѣстно число? От. 455.

321. Ако отъ двойно неизвѣстно число извадимъ 56 и найденна-та разлика умалимъ о 4 пкти, то щемъ получимъ 38; съ що е равно неизвѣстно-то число? Рѣш. $(2x-59) : 4+39$; $2x-56=38$. 4, отъ тукъ $x=104$.

322. Ако отъ неизвѣстно число, кое-то е умалено о 12 пкти, извадимъ 10 и найденна-та разлика увеличимъ о 9 пкти, то щемъ получимъ 1098; съ що е равно неизвѣстно-то число? От. 1584.

323. Нѣкой си получава неизвѣстнѣхъ годишнѣхъ заплатѣхъ, коя-то е толкова по-малка отъ 6250 гроша, колко-то 14025 гр. сѣ повече отъ 12975 гр. Колко е годишна-та заплата? От. 5200 гроша.

324. Ако да имамъ още 970 гроша, то щѣхъ да можъ да заплатѣхъ 1260 гр., кой-то сѣмъ длѣженъ, щѣхъ да можъ да си купѣхъ и единъ конь за 350 гроша и щѣхъ да ми останѣхъ още 120 гр. Колко готови пары имамъ сега мене? От. 760 гроша.

325. На училище-то има 3 класса; въ малкый имало 69 ученици, въ срѣдний 48, въ горный 53; прѣзъ годинѣхъ избѣли 8 ученици изъ малкый-тъ, 12 изъ срѣдний-тъ и 7 ученици отъ ново постѣпили въ горный

классъ. Колко ученици е имало въ училище-то и колко сж останжли при свършякъ-тъ на годинж-тж въ всякой классъ и въ всичко-то училище? От. 170, 61, 36, 60 и 157.

326. 8000 гр. си раздѣлили троица брата така, що-то голѣмый взелъ 1900 гр., а вторый два пхти повече отъ голѣмый безъ 350 гр.; колко е взелъ третій? От. 2650.

327. Тръговецъ продаль 145 лакти сукно за 2962 гр. та добылъ печалж по 2 гроша на всякой лактъ. Колко гр. е былъ заплатилъ той за сукно-то? От. 2672 гр.

328. Нѣкой-си купилъ кѣща за 15120 гр. и на 2500 гр. направилъ нѣкои поправленія (мереметь); за колко владѣлецъ-тъ трѣбва да я продаде, ако иска да спечели 3200 гр.? От. за 20820 гр.

329. Слуга зима въ годинж-тж 3000 гр. а троиш (харчи) всякой день по 5 гр. Колко гроша ще събере въ 12 години? (Въ простж год. 365 дни, а въ высокоснж 366) От. 14085 гр.

330. На 40 душъ работницы раздадени 8170 гр.; Отъ нихъ 26 душъ зели по 150 гр. По колко е было платено всякому отъ осталь-тъ? От. 305.

331. Нѣкой-си былъ длѣженъ 5985 гр. отъ кои-то плаща всякж недѣлж по 45 гр. Слѣдъ годинж врѣмя (52 недѣли) смѣтижлъ да види, колко недѣли има още да ся продължава заплащаніе-то. Що ся е показало отъ това смѣтаніе? От. 81 недѣля.

332. Купени два кѣса платно за 1788 гроша; 35 лактіе отъ него продадени за 525 гроша и отъ тѣхъ проданъ получена печала по 3 гр. отъ всякой лактъ. Колко лактіе сж были и въ два-та кѣса? От. 149 лактіе.

333. Три кѣса отъ нѣкъкъвъ-си платъ чинять 486 гр.; въ първый кѣсъ были 58 лактіе, въ вторый два пхти повече безъ 38 лактіе, а въ третій три пхти по-малко, отъ колко-то въ вторый. По колко е заплатено за всякой лактъ? От. по 3 гроша.

334. Нѣкой-си зима въ годинж-тж 5000 гр. приходъ. Отъ него дава 2080 за исплащаніе на борчъ; по колко той може да троши ежедневно? Въ год. отъ 365 дни? От. по 8 гроша.

335. На нѣколко душъ работницы дадени 1241 грошъ; отъ тѣзи пары всякой работникъ зель по 43 гр.

а всяка работница по 30 гр. Колко мъжје и колко жены сж были, кога първи-тъ сж были толкова, колко-то и втори-тъ? От. 17 жены и 17 мъже.

336. Тръговецъ заплатилъ за 297 лактіе платно 1782 гроша. Колко лактіе трѣбва да продаде по 8 гроша, за да спечали 120 гр.? От. 60 лактіе.

337. Ако повърхнина-та на Испаніж имаше 1356 четвъртити мили повече, то тя щѣше да бжде шесть пхти по голѣмж отъ повърхнинж-тж на Португалія. Колко четвъртити мили има Португалія, кога-то е знайно, че Испанія има 8598 четвъртити мили? От. 1659 четвъртити мили.

338. Единъ баща оставилъ на трима-та си сынове 75630 гроша; голѣмый-тъ сынъ получилъ пята-та часть отъ тѣзи пары, вторый четверта-та часть и малкый третѣжж часть, а съ осталь-тъ пары заплатили бащинѣ-тъ си длѣгъ. Колко голѣмж е былъ длѣгъ-тъ? От. 16386 гр. и 20 пары.

339. Една Стеаринова свѣщъ изгаря въ 465 минути. Колко свѣщи е потребно за да ся освѣтѣва стаикъ прѣвъ Декемврій мѣсяцъ, кога-то ежедневно трѣбва да горѣтъ двѣ свѣщи сутринъ 2 часа и вечеръ 7 часа (Дек. има 31 день)? От. 72 свѣщи.

340. Да ся раздѣлятъ 400 гроша между троица брата така, що-то вторый да земе два пхти повече отъ първый, а третій пять пхти повече отъ първый; по колко ще земе всякой? От. 50, 100 и 250 гр.

341. Въ три санджка има 120 оки сахаръ; въ първый неизвѣстно колко има; въ вторый три пхти повече, нежели въ първый; въ третій два пхти повече, нежели въ вторый? По колко оки сахаръ има въ всякой санджкъ? От. 12, 36, 72.

342. Нѣкой-си като ималь да раздаде пары на сиромаси, преброилъ си, че ако даде всякому по 15 пары, то нѣма да му достигнатъ 10 пары; а ако даде всякому по 12, тогава ще му останжтъ 14 пары. Колко сж были сиромаси-тъ и колко пары е ималь човѣкъ-тъ? Рѣш. Ако забѣлѣжимъ сиромаси-тъ съ x , тогава $15x - 10 = 12x + 14$; $x = 8$, а човѣкъ-тъ е ималь 110 пары.

343. Едного попытали, на колко е години, а той отговорилъ: азъ съмъ три пхти по-младъ отъ бащж си и два пхти по-младъ отъ майкж си; нѣ ако съберете години-тъ на баща ми, на майка ми, мон-тъ и на сестрж ми.

коя-то има 4 години, то ще излезе тъкмо 100 години. Колко години е ималъ баща-та, майка-та и сынъ-тъ? От. 48,32 и 16.

344. Купено за 1550 бѣлы меджидѣта сѣдло, коня и кола. Що струва всякой отъ тѣзи прѣдмѣты, ако е знайно, че коня струва пять пѣти по-скапо отъ сѣдлото, а кола-та пять пѣти по-скапо отъ коня-тъ? От. 50, 250 и 1250.

345. Купени 198 стопа хартиѣ за 17820 гр. отъ тѣхъ 75 стопа продадени за 5250 гр. По колко печяла е земено на всякой стопъ? — От. По 20 гр. загубѣ.

346. Нѣкой-си купилъ 66 стопа хартиѣ, и продавалъ всякой 15 стопа за 1050 гр., та ималъ по 30 гр. печялж отъ всякой стопъ. Колко гр. е былъ заплатилъ той за всички-тъ 66 стопа? От. 2640 гроша.

347. Нѣкой си получва по 3325 гр. приходъ въ годинѣ-тѣ. По колко гр. трѣбва да харчи на день, ако иска да му осята въ годинѣ-тѣ по 1500 гр.? От. По 5 гроша.

348. На единъ ученикъ дали да напише 368 страници. Той написалъ 108 стр. въ 27 часове; за колко часове е свършилъ всичкѣ-тѣ работѣ? — От. за 92 часове.

349. Шестъ кѣсове сукно струватъ 53760 гр. Колко лактиѣ има въ всякой кѣсъ, кога-то всички-ты ималъ по равно число и за всякой 17 лактиѣ сѣ заплатени 1360 гроша? — От. 112 лактиѣ.

350. Шестина търговци вложили за въ нѣкаквѣ си търговѣжъ всякой по 4990 гр. Въ пръвѣ-тѣ годинѣ тѣ получили печяла 6000 гр. въ вторѣ-тѣ 2019 гр. въ третѣ-тѣ загубили 9689 гр. въ четвѣртѣ-тѣ спечяляли 3000 гр. а въ пѣтѣ-тѣ загубили шестѣ-тѣ частъ отъ всичкѣя си влогъ и още 2400 гр. Да ся намѣри по колко печялж или загубѣ е ималъ всякой отъ тѣхъ? — От. По 1010 гр.

351. Купени три строее платно: по 40, по 30 и по 20 пары лактъ-тъ. Колко лактиѣ сѣ были, кога-то за всичко-то сѣ заплатени 117 гр. и отъ всякой строй были по равно число лактиѣ? — От. по 52 лактиѣ отъ всякой строй.

352. Нѣкой си купилъ чѣтыре кѣсове сукно: червено, черно, сино и зелено. На прѣво-то сукно лактъ-тъ чини 80 гр., на второ-то 70, на трете-то 60, на четвѣрто-то 50. По колко лактиѣ сукно е купено отъ

всякой строй, кога въ всякой кѣсъ было по равно число лактиѣ, и за всичко-то было заплатено 38500 гр.? — От. 154 лактиѣ.

353. Нѣкой си купилъ стока на прѣвый Марта за 1675 гр. и продалъ ѣ прѣвъ тоя мѣсяцъ за 1659 гр. После си смѣтилъ, та намѣрилъ, че пары-ты что му осятали после откажъ купилъ стока-тѣ, были три пѣти по-малко отъ печялж-тѣ му. Да ся намѣри, колко гр. е ималъ той прѣди да купи стока-тѣ? — От. 1603 гр.

354. Търговецъ купилъ 580 крыны жито по 65 гр. крынѣ-тѣ. По пѣтя, доклѣ да го прѣнесе, 36 крыны ся разокрили съвсѣмъ, та го хвърлилъ. По колко гроша трѣбва да продаде крынѣ-тѣ на остало-то жито, та отъ него извади загубѣ-тѣ да спечели още 4732 гр.? — От. По 78 гроша.

355. Търговецъ промѣнилъ 52 лактя сукно за 1244 пары платно. По колко трѣбва да продава на платно-то сукно-тъ, кога-то лактъ-тъ на сукно-то чини 36 гр. 28 пары, а той иска да спечели 430 гр. и 8 пары въ всичко-то платно? — От. По 1 гр. и 36 пары.

356. Единъ винопродавецъ купилъ 420 оки вино по 2 гр. и 15 пар. окѣ-тѣ, и иска да го размѣси съ вода, да го продава по 1 гр. и 35 пар. окѣ-тѣ. Колко оки вино трѣбва да влѣе въ вино-то за да не изгуби отъ тѣхъ ни оки? — От. 112 оки водѣ.

357. Въ двѣ кесѣи има 895 гр.; нѣ ако изъ прѣвѣ-тѣ извадимъ 35 гр., тогава въ двѣ-тѣ ще има по равно число гр. По колко гроша има въ всякѣ кесѣи? Рѣш. Ако изъ прѣвѣ-тѣ извадимъ 35 гр., то въ двѣ-тѣ ще има вещь не 5 гр., а 35 гр. по малко, т. е. 860; а въ всякѣ половината това число, т. е. 430 гр. Слѣд. въ прѣвѣ-тѣ кесѣи 465 гр., въ вторѣ-тѣ 430 гр.

358. Въ двѣ кошници има 1183 ябалки, и знае ся, въ прѣвѣ-тѣ има 183 ябалки повече отъ колко-то въ вторѣ-тѣ. По колко ябалки има въ всякѣ кошницѣ? От. 683 и 500.

359. Сбѣръ-тъ на двѣ числа е равенъ съ 2865, а раз-та имѣ е 453; съ що е равно всякое отъ тѣзи число? От. 1660 и 1207.

III.

СЪСТАВНЫ ИМЕНОВАННЫ ЧИСЛА.

12. Раздробеніе.

360. Да ся найде, колко драма и колко денка ся съдържатъ въ 23 кантаря? От. 404800 др. и 1619200 денк.

361. Колко минути има една година? От. 525600.

462. Да ся раздробятъ 3 мили 154 растеги 2 лакта въ рубове. От. 1,767,496 руб.

363. Колко листове ще има въ 25 тона и 7 дестета? От. 12168 листове.

364. Едно мѣсто има 25 четвъртиты километры; колко има то четвъртиты метры? От. 25000000.

365. Колко кубическы рубове ся съдържатъ въ единъ куб. растегъ? От. 13824.

366. Колко грана ся съдържатъ въ 2 фунта 3 унци и 7 драхмы? От. 13380.

367. Нѣкой-си умрѣлъ на 25 години 7 мѣсяцы и 12 дни; колко часове е живѣлъ той? От. 221376.

368. Колко има рубове въ пять нѣмскы мили? От. 2940000.

369. Да ся сравни кантаръ съ чекердекъ и да познае колко пкти чекердекъ-тъ е по-малкъ отъ кантаръ-тъ? От. 281600.

370. Да ся найде, колко гроша ся съдържатъ въ 2 жълтѣици 6 бѣли меджидѣта и 2 петака? От. 333.

371. Въ 27 уврата, колко четвъртиты крачки има? От. 1080 четвърт. крачки.

372. Единъ метръ колко дециметры, сантиметри и миллиметры има?

373. Единъ километръ колко метры, дециметры, сантиметры и миллиметры има?

374. Колко метры ся съдържатъ въ единъ аръ, въ единъ ектаръ?

375. Единъ килограммъ колко грамма, дециграммы, сантиграммы и миллиграммы има?

376. Земя-та ся обрѣа около слънце-то въ 365 д. 5 часове 48 минути 48 секунды. Всичкы-тъ тѣзи колко секунды правятъ? От. 31556928.

377. 5 товара 75 оки 49 драмове и 19 денка, колко чекердека правятъ? От. 3680860 чекердека.

378. 15 ведра 9 оки и 354 драмове да ся направятъ драмове. От. 75954.

379. 312 гроша 23 пары 7 аспры да ся направятъ на дракмы. От. 112548.

380. 3 вѣка 14 години 7 мѣсяцы 2 недѣли и 4 денонощія да ся направятъ на часове. От. 2537232.

381. Едно денонощіе 13 часове и 16 минути да ся направятъ на секунды. От. 134160 с.

382. На колко души спромаси щѣтъ стигнатъ 2 петака 3 гроша и 5 пары, ако всякому дадемъ по 5 пары? От. 35 душ.

383. Въ едно заведение изгарятъ всякой день по 32 свѣщи, на кои-то ока-та струва по 7 гроша и 10 пары и въ мѣсяцъ-тъ дохождатъ по 16 свѣщи, що струва освѣщеніе-то за недѣли? От. 304 гр. 20 пары.

384. Намѣри колко минути има отъ Рожд. Хр. до 29 мартъ 1865 год., като ся полага година-та отъ 365 дни, 5 часове и 48 минути?

13. Прѣвръщаніе.

385. Да прѣвърнемъ 128485 драмове въ мѣры отъ голѣмо наименованіе. От. 32 оки и 85 драма.

386. Колко дни, часове и минути ся съдържатъ въ 1000000 секунды? От. 11 дни 13 час. 46 мин. 40 сек.

387. Да ся прѣдставятъ въ видъ на съставно число 72164 крата. От. 5960 раст. и 1 рубѣ.

388. Колко растеги има въ 336000 аршина? От. 112000.

389. Гласъ-тъ изминува въ единъ секундъ 500 аршина; колко разстояніе ще измине той въ двѣ минути? От. 60000 гр.

390. Колко далечъ е отъ насъ облакъ-тъ, отъ който ся свѣтка, ако грѣмотевица-та ся чува слѣдъ 25 секунды послѣ свѣтковица-та? От. 12500 аршина или 166 раст. и 2 арш.

391. Въ 1257660 пары колко има петака, колко гроша и колко пары? От. 6288 пет. 1 грошъ и 2 пары.

392. Въ 156 оки колко има ведра? От. 13 ведра.

393. 1848 часове колко денонощія правятъ? От. 77.

394. 247627 листове хартиѣ колко топове и дестета правятъ? От. 515 топ. 17 дест. и 15 лист.

395. 1000000000 секунды, колко години и др. наименованія иматъ? От. 31. год. 259 дни, 1 часъ, 46 минути и 40 секунды.

396. Въ едиж книгъ има 277200 буквы. Отъ колко печатны листове е тя, кога въ всякой рядъ има по 33 буквы и на всякъ страницъ по 33 ряда, а въ едижъ печатанъ листъ има 16 такыва страницы? От. 15 печатны листове.

397. Колко растеги ще измине единъ конь въ 25 минuty, ако въ едиж секунда изминува 6 аршина? От. 3000

398. Колко метры, дециметры и сантиметры правятъ 15624 миллиметры?

399. Колко ара правятъ 567424 четвърт. метра? От. 5674 ара и 24 четвърт. метра, или 56 ектара 74 ара и 24 четвърт. метра.

400. Колко има килограмма въ 27868 грамма?

401. Колко хлѣбъ ще трѣбва за да ся прѣхранятъ 5000 души цѣли 30 дни, ако всякому на день ся дава по 200 драма? От. 1704 кант. и 24 оки.

402. Въ 7-тъ чѣсти на едно съчиненіе има 3645600 буквы, на всякой рядъ по 60 буквы, на всякъ страницъ по 40 рядове: колко страницы има въ всякъ чѣсть, ако всички-тъ чѣсти сѣ еднаквы? От. 217.

403. Колко разстояніе има отъ едиж телеграфическж станцій до другъ, ако по между имъ има 325 стѣлба, кои-то сѣ отдалечены единъ отъ другъ на 83 аршина? От. 8991 раст. и 2 аршина.

404. Въ едно корыто текжтъ пять трѣбы; прѣзъ всякъ отъ тѣхъ тече въ едиж минутъ 7 оки водж; колко вода ще истече въ корыто-то изъ всички-тъ трѣбы вжтрѣ въ едижъ чѣсъ? От. 175 ведра.

405. Колко кубически растега земя щжтъ псхвърлятъ 14 работници въ 7 дни, като работять всякой день по 8 часове, ако всякой псхвърля въ едижъ чѣсъ 2 куб. аршина? От. 58 куб. раст. и 2 куб. аршина.

406. За поправкж на нѣкой пжтъ хванжти 498 работници; колко пространство щжтъ поправлять отъ пжтъ-тъ въ 2 дни, ако всякой въ едижъ день може да поправи мѣсто дълго отъ 47 руба? От. 1950 раст. 1 арш. и 4 руб.

407. Колко брашно ще смели една воденица въ три деконощя, ако въ 2 минуты мели по 300 драма? От. 36 кант. и 36 оки.

408. Колко тегло щжтъ имжтъ 4 дюзины сребърны лѣжицы, ако всяка една има тегло 30 драма? От. 3 оки и 24 драма.

409. Колко баруть ще трѣбва за да ся приготвятъ

1000 фишека, ако за всякой фишекъ трѣбва по 4 драма? От. 2 кант. и 22 оки.

14. Събираніе.

410. Да ся събержтъ

кант. оки др. денка.

$$3+27+14+3$$

$$5+31+25+2$$

$$7+15+12+7$$

$$1+35+18+5$$

От. 18 кант. 20 оки 75 драма 1 денкъ.

411. Да ся събержтъ

год. мѣс. д. ч. м. с.

$$3+4+25+5+7+28$$

$$6+7+14+18+25+11$$

$$1+10+29+17+43+8$$

От. 11 години 11 мѣс. 9 дни 17 чѣс. 15 мин. 47 сек.

412. Нѣкой желеа да обигради дворъ-тъ си съ стѣны; едната страна на дворъ-тъ има дължина 18 раст. арш. друга-та 47 раст. 1 арш., третя-та 20 раст. 2 арш. и четвърта-та 50 раст. Колко е дължина-та на всички-тъ стѣны? От. 136 раст. и 2 арш.

413. Въ едижъ хлѣбенъ амбаръ сипали жито: единъ чѣсъ 7 кыла 5 шиника 3 оки; другъ пжтъ 5 кыла 8 шиника 9 оки повече отъ по-прѣди; третій пжтъ 3 кыла 6 шиника и 4 оки; колко жито има въ амбаръ-тъ? От. 28 кыла 11 мин. и 9 оки.

414. За три кжса платно заплатили: за първый 62 гр. пары, за второй 162 гр. 17 пары, за третій 73 гр. 28 пары; колко е платено за всичко? От. 299 гр. 2 пары.

415. Една кжща има 5 ката: първый катъ е высокъ 1 растежъ 2 арш., второй е по-высокъ отъ първый съ 2 арш.; третій е равенъ съ второй, четвъртый е единъ аршинъ по-высокъ отъ първый и пятый е высокъ 1 растежъ. Колко е височина-та на кжщж-тж? От. 9 раст. и 1 аршинъ.

416. Нѣкой-си отишелъ на училище, кога-то былъ на 7 год. 2 мѣс. 11 дни; училъ ся въ това училище 7 год. 4 мѣс. 17 дни, сетнѣ търгувалъ 17. год. 4 мѣс. и 2 дни и нава умрѣлъ; колко години е ималъ, кога-то е умрѣлъ? От. 35.

417. Една дружина отъ работници пазарени за да направятъ нѣкой-си пѣтъ въ три мѣста: едно-то мѣсто имало 17 растеги 4 арш. 5 руб.; второ-то 13 раст. 2 арш. и 1 руб.; трете-то 25 раст. 14 арш. и 7 руб. Колко мѣста ще исправи тѣзи дружина? От. 62 раст. 1 руб.

418. На еднѣ воденицѣ донесли жито отъ три села: отъ първо-то 17 кыла 9 шиника 4 омы; отъ второ-то само 3 кыла повече отъ първо-то; отъ трете-то 24 кыла 15 шиника и 11 омы. Всичко колко жито има воденица-та? От. 69 кыла 2 шиника 9 омы.

419. Единъ майсторъ (кумуджия) стопилъ три кѣсѣ сребро: първо-то имало 1 ока 156 драм. 2 денка; второ-то 383 драм. и 14 денка; трете-то 3 омы 7 драм. и 5 денка. Колко ще тежи цѣлый-тъ кѣсъ, кой-то е направенъ отъ три-тъ кѣсове? От. 5 омы 151 драмъ 1 денка.

420. Единъ винопродавецъ има 4 бѣчвы съ вино: първа-та има 23 ведра 3 половѣка 8 омы; втора-та 16 ведра 7 половѣка 3 омы; третя-та 18 ведра 2 половѣка и 9 омы; четвърта-та има повече отъ третѣ-тъ 1 ведро и 3 омы. Колко всичко вино има винопродавецъ-тъ? От. 82 ведра и 1 ома.

421. Въ едно училище исписали книги: първый мѣсяцъ 4 тона 8 дестета, вторый 3 тона 12 дестета, третій 3 тона 1 десте и 12 листовѣ, четвъртый 5 тона, пятый 4 тона 11 дестета и 15 листовѣ, шестый 5 тона 2 дестета. Колко книга е отышла за прѣзъ първо-то полугодіе? От. 25 тона 15 дестета и 3 листа.

422. Въ еднѣ лѣкарницѣ продадено за три мѣсяца: първый мѣсяцъ 5 унцій 6 драхмы 1 скрупулъ и 15 грана; вторый 2 унцій 3 др. и 7 гр. и третій 2 унцій 4 др. и 2 скруп. Колко лѣкъ ся е похарчилъ въ тѣзи 3 мѣс. От. 2 фунта 5 унцій 6 др. 1 скр. и 2 гр.

423. Математикъ Декартъ ся родилъ на 3-ый Априль 1596 год. и умрѣлъ на 53 год. 10 мѣс. 9 дни отъ рожденіе-то си; да ся найде въ кой годинѣ и кое число е умрѣлъ? От. 11 Февр. 1650 година.

424. Первый кржосвѣтний пхтникъ Магелланъ тръгналъ да пхтува на 18 Августа 1519 година; въ пхтуваніе-то му дваци-тъ го убихъ, а корабѣ-тъ му ся завърнхъ въ отечеството си слѣдъ 3 год. и 20 дни. Коя година и кой мѣсяцъ ся е завърнхла Магелланова-та дружина? От. на 7 Септ. 1522 год.

425. По голѣмый братъ ся родилъ на 16 Февр. 1837

год., а по-малкий е по-младъ отъ него 3 години 2 мѣс. и 16 дни; кога ся е родилъ по-малкий-тъ братъ? От. на 1-й Маія 1840 година.

426. Нѣкой си излѣзълъ изъ Цариградъ на 17-й Ноемвр. прѣзъ 1865 год. въ 7-й часъ послѣ полунощъ и върнхълъ ся слѣдъ 12 дни и 8 часове; да ся опредѣли деньтъ часъ-тъ на негово-то завръщаніе? От. Въ 3-ий часъ послѣ пладня на 29-й Ноемвр. прѣзъ 1865 година.

427. Христофоръ Колумбъ, родомъ Генуезецъ началъ свое-то пхтуваніе въ 3-ий Августа прѣзъ 1492 год. и слѣдъ 8 мѣсяцы и 12 дни достигнхъ брѣгове-ты на Америка. Откакъ ся върналъ въ Испаниѣ, той живѣлъ още 13 год. 1 мѣс. и 5 дни брѣени отъ деня на открытіе-то на Америка. Въ коя година, мѣсець и день е умрѣлъ? От. 20-й Маія отъ 1501 годинѣ.

428. Война-та, нарѣчена тридесетогодишна, начхла ся въ 23-ий Маія прѣзъ 1618 годинѣ, а свършила ся въ 3-ый Октомврий прѣзъ 1648 годинѣ. Колко врѣме ся продължавала? От. 30 год. 5 мѣс. и 1 день.

429. По-малкий братъ е 12 год., 12 мѣс. и 13 дни; срднѣй братъ е 2 год. и 5 дни по-голѣмъ отъ малкий; голѣмый братъ е 2 год. и 3 мѣс. по-голѣмъ отъ срднѣй: баща-та е 25 год., 3 мѣс. и 4 дни по-старъ отъ голѣмый братъ. Колко години е баща-та? От. 41 год. 8 мѣс. и 12 дни.

430. Нѣкой си търговецъ придобилъ еднѣ годинѣ 336 жльници, 65 гр. и 30 пары; другъ 486 ж., 96 гр. и 20 пары, и третѣ годинѣ 572 ж., 74 гр. и 10 пары. Колко му е была всичка-та печяла за три-ты години? От. 1298 ж. 36 гр. и 20 пары.

431. Тръговецъ продалъ на чѣтыре пхти слѣдующи-ты количества копринѣ: еднажъ 24 омы 2 литры и 45 драма; другъ пхтъ 13 омы, 3 литр. и 7 др.; третѣ 27 ок. и 76 др. и четвърти пхтъ 19 ок., 3 литр. и 50 драмове. Колко е всичка-та продадена коприна? От. 85 ок., 1 литр. и 78 драма.

432. Тръговецъ зель на заемъ пары на 15-й септем. 1842 год. и върнхълъ ги слѣдъ 3 год., 6 мѣс. и 18 дни. Кога ты е върнхълъ? — От. На 2-й Априля 1846 год.

433. Александръ Гумболдъ, заблѣтителный естествоиспитатель, родилъ ся въ Берлинъ на 1769 год. 14 септ.;

той былъ на 59 год. 6 мѣс. и 28 дни, кога-то трѣгнѣхъ да пхтува по Русіѣ и това нѣгово пхтуваніе ся прѣдлжывало 8 мѣсяцы 16 дни; като ся завърнѣхъ въ Берлинъ, живѣхъ още 29 год. 4 мѣс. и 8 дни. Да ся найде година-та, мѣсяць-тъ и день-тъ на смърть-тъ му? От. На 1859 год. Майъ 6.

15. Изваждане.

434. Да ся извадятъ 2 год. 5 мѣс. 17 дн. 14 час. изъ 5 год. 2 мѣс. 13 дн. 7 час. От. 2 год. 8 мѣс. 25 дни 17 час.

435. Съ що 7 кантаря сж повече отъ 3 кантаря 6 оки и 84 драма? От. 3 кант. 37 ок. и 316 драма.

436. Единъ дворъ е длѣгъ 17 растеги 2 аршина и 6 руба и широко 15 растеги и 7 руба; колко повече е длѣжина-та отъ широчина-та? От. 2 раст. 1 арш. и 7 руба.

437. Санджкъ съ сапунъ тяжи 2 кантаря 19 оки и 174 драм., а празденъ тяжи 13 оки и 113 драмове; колко има въ него сапунъ? От. 2 кант. 6 оки и 61 драмове.

438. Въ еднѣ бѣчѣ имало 8 ведра 2 половѣка и 4 оки вино, а источено само 2 ведра и 17 оки; колко е остало още вино? От. 5 ведра 1 полв. и 5 оки.

439. Отъ 128 кантаря захаръ извадено: единъ пхтъ 53 кантаря 12 оки и 175 др., второй пхтъ 19 кантаря 27 оки и 14 драма, третій пхтъ само 375 драма; колко сахаръ е остало? От. 55 кант. 3 оки 236 драма.

440. Нѣкой си трѣговецъ ималъ 150 кантаря вѣлнѣхъ и продалъ отъ нежъ 97 кант., 42 оки, 3 литри и 56 драма. Колко вѣлнѣхъ е остало още у него? От. 52 кант. 1 ока и 44 драма.

441. Единъ слуга получва 200 жълтицы годишнѣхъ заплатѣхъ, и отъ тѣхъ дава за дрѣхы и за хранѣ 136 жълт. 46 гр. и 30 пары. Колко пары му остоятъ отъ заплатѣхъ. От. 63 жъл., 53 гр. и 10 пары.

442. Нѣкой си ученикъ ималъ 5 топа и 2 дестета книги. Слѣдъ шесть мѣсяца му остали само 5 дестета и 7 листове. Колко книги е исписалъ въ това врѣме? От. 4 топа, 16 дест. и 17 листове.

443. Земя-та свършва пхтя си около слѣнце-то въ 365 дни, 5 часа. 48 минуты и 48 секунды, а луна-та обикаля веднажъ около земѣхъ-тъ въ 27 дни, 7 часа, 43 минуты и 30

секунды. Колко повече врѣме употрѣблява земя-та отъ лунѣхъ-тъ въ свое-то обикаляніе? От. 337 дни 22 часа 17 минуты и 18 секунды.

444. Нѣкой си ся родилъ въ 1801 год. 5 Февруаріа въ 4-ый часъ прѣзъ дня, а умрѣлъ въ 1852 год. 20-ый Марта въ 9-ый часъ прѣзъ ночь-тъ. Колко години е живѣлъ? От. 51 год. 1 мѣс. 14 дни и 17 часове.

445. Търговецъ взелъ съ лихвѣхъ пары въ 1815 год. на 1-ый Іануаріа, а врънѣхъ ги въ 1845 год. 6-ый Маія. Колко ги е дрѣжалъ? От. 30 год., 4 мѣс. и 4 дни.

446. Нѣкой си трѣгнѣхъ да пхтува прѣзъ 1853 год. на 15-ый Септемвріа въ 4-ый часъ и 45 минуты послѣ пла-не, а врънѣхъ ся прѣзъ 1855 год. на 23-ий Іунія въ 7-ый часъ и 3 минуты по полунощъ. Колко врѣме е прѣминѣхъ въ пхтуваніе-то си? Отговоръ 1 год. 9 мѣс. 8 дни 14 часа 45 минуты.

447. Отъ единъ кхсъ кадифе длѣго 75 арш. отрѣзано на четири купувачи: на първый 2 арш. 6 руба; на второй 3 руба повече отъ първый; на третій толкова, колко-то на първы-тъ двама, безъ 2 руба и на четвъртый толкова, колко-то на първый и третій; колко аршина сж останѣли още? От. 32 ар. и 7 руба.

448. Въ еднѣхъ кесіѣхъ има 157 петака (по 5 гр.) 13 гр. 17 пары, а въ другъ 441 петакъ и 38 пары; колко петака, гр. и пары има повече въ еднѣхъ-тъхъ кесіѣхъ? От. 281 пет. 2 гр. и 21 пара.

449. Едно стѣклениче, пълно съ живакъ тяжи 312 драмове 3 денка 2 чекердека, а празно 17 др. 2 денка; колко живакъ-тъ? От. 295 драма 1 денкъ и 2 чекердека.

450. Въ еднѣхъ цѣлебниѣхъ имало хининѣхъ (солфато) 5 фунта, похарчено нѣщо и останѣло 2 фун. 4 ун. 3 др. 17 грана; колко е похарчено-то? От. 2 ф. 7 унціи 4 др. 2 скр. и 3 грана.

451. Нѣкой-си пхтникъ пристигналъ отъ Цариградъ въ Пловдивъ на 28 Іунія въ 8 часа по-пладне, а по пхтъ-тъхъ бавилъ 8 дена 6 часове и 42 минуты. Кога пхтникъ-тъхъ налѣзалъ отъ Цариградъ? От. 20 Іунія, въ 1 часъ и 32 минуты прѣзъ день-тъ.

452. Нѣкой-си ся родилъ на 12 Августа 1836 година, а умрѣлъ 25 февр. 1864 г. Колко години е живѣлъ? От. 27 години 196 дни.

453. Нѣкой-си умрѣлъ на 12 Априлій 1836 год. на въз-

расть 40 год. 162 дена; въ кож годинъ и мѣсяцъ ся е дилъ? От. на 1 Ноемврій 1804 година.

454. Царскій Фирманъ за припознаваніе-то на Българскъ-тж Екзархъ издаде ся на 1872 год.; колко години има отъ тогава до сега?

455. Азъ съмъ по-младъ отъ брата си 5 години и 15 дни, а родилъ съмъ ся на 1834 лѣто Декемврій 2; кога се е родилъ братъ ми? Отговоръ на 17 Ноемврій 1829 година.

456. Единъ търговецъ ималъ 25 оки 300 драма денка 2 зърна копринъ, и продалъ отъ неж 18 оки 250 драма 3 зърна. Колко е остало още отъ копринъ-тж у него? От. 7 оки 50 драма 2 денка и 3 зърна.

457. Единъ ученикъ влѣзълъ въ едно училище на 18 Августа 1857 год., а свършилъ учение-то си въ това училище на 12 Іуній 1863 год., колко врѣмя ся е училъ въ това училище? От. 5 год. и 301 день.

458. Единъ корабъ, тръгналъ отъ Петербургъ и стигналъ въ Лондонъ на 9 Іюля по 9 часа и 58 минуты вечерята, и патуваніе-то траяло 16 дни 17 часове и 40 минуты. Кога корабъ-тъ е тръгналъ отъ Петербургъ? От. на 23 Іуній чясъ-то по 4 и 18 минуты прѣзъ нощъ-тж.

459. Единъ чужденецъ ся родилъ на 28 Марта (по новъ-тъ стилъ) 1776 лѣто и умрѣлъ въ Цариградъ на 1824 лѣто 14-ый Септемврія (по старъ-тъ стилъ). Колко е живѣлъ този човѣкъ? От. 48 год., 5 мѣсяцы и 28 дена.

16. Умножение.

460. Въ едно училище ежемѣсячно харчатъ ся 1 топа 18 дестета 15 листове бѣла книга; колко книга за училището трѣбва да ся купи за прѣзъ цѣла година? От. 23 топа 3 дестета 12 листове.

461. Колко трѣбва да ся заплати за 50 арш. платно, ако аршинъ-тъ струва 4 г. и 15 пары? От. 218 гр. и 30 пары.

462. Купено 18 санджка чай; въ всякой санджкъ има по 8 оки 174 драмове; колко чай е купено? От. 3 кантара, 9 оки и 332 драма.

464. За да ся прѣпише нѣкое съчиненіе, потребно е 5 часове 45 минуты; колко врѣмя ще рѣбва за да ся прѣпишатъ три тома отъ това съчиненіе? От. 17 час. 15 мин.

464. Селянинъ на день може да ископае 23 четвъртити растегы и 6 четвъртити аршина земя. Колко ще ископае за 26 дни? От. 615 четвѣрт. растегы и 3 четвѣрт. аршина.

465. Какво растояніе ще измине едно колело, на което окръжностъ-та е 3 аршина 7 руба, като ся обърне 1500 пж-ти? От. 20 растегы, 1 арш. и 4 руба.

466. Единъ човѣкъ былъ на 17 год. 2 мѣс. и 17 дни, кога влѣзълъ въ тръговикъ, въ кож-то ся намира три пжти повече отъ казано-то врѣмя. Колко врѣмя има, откакъ тръгува този човѣкъ? От. 51 год., 7 мѣс. и 31 день.

467. Единъ сынъ былъ на 4 год. 5 мѣс. и 6 дни, а баща му былъ 8 пжти по-старъ отъ него; на колко години е баща-та? От. 35 год. 5 мѣс. и 18 дни.

468. Една тулумба искачва въ единъ чясъ 540 кубич. руба 4 куб. грѣха водж; колко водж тя ще искачи въ 24 чясове? От. 13972 куб. руба.

469. Единъ работникъ въ единъ день може да постели 1 четвѣрт. камъне 1 четвѣрт. растегъ и 2 четвѣрт. арш. отъ нѣкожъ улици. Колко мѣсто щатъ постелатъ 5 работници въ 17 дни? От. 103 четвѣрт. раст. и 8 четвѣрт. аршина.

470. Колко хлѣбъ ще трѣбва за 435 работници, ако всякому ще ся даде по 247 драма и 3 денка? От. 6 кант.; 5 оки, 171 др. и 1 денъ.

471. За 78 дрѣхы колко лактисукно е потребно да ся земе, кога за всякъ дрехъ отива по 1 лактъ 6 руба и 2 грѣна? От. 48 раст. 2 лакти и 1 рубъ.

472. Колко трѣбва да ся заплати за 19 арш. 7 руб. сукно, на кое-то лактъ-тъ ся дава възъ 37 гр. 24 пары? От. 743 гр. и 32 пары.

473. Търговецъ държалъ единъ маажъ съ кырижъ, и плащалъ на мѣсяцъ по 326 гр. и 25 пары. Колко гроша е плащавалъ за 4 години? От. 156 жлѣтицы и 78 гр.

474. Купены 17 крыны жито, и отъ тѣхъ 8 крыны дошлы по 2 кантаря, 15 оки и 236 драма, а осталы-тъ 9 крыны дошлы по 1 кант. 40 оки и 372 драма. Колко е было всичко-то жито? От. 36 кант., 9 оки и 36 др.

475. Колко щатъ тежатъ 2 дюзины сребърны лжицы, ако една-та тежи 27 драма 3 денка и 3 чекердека? От. 1 ока и 269 драма.

476. Колко вино ще има въ 17 бурета, кога-то въ всяко едно е налято по 4 ведра 1 половѣкъ и 5 оки? От. 83 ведра, 1 полѣвъкъ и 1 ока.

477. Единъ магнитъ, кой-то тежи 12 драма и 3 денка удържа кжсъ желѣзо, кое-то е о 25 пжти по-тѣжко отъ магнитъ-тъ. Колко драма удържа този магнитъ? От. 1 ока 18 др. и 3 денка.

478. Една фабрика изработва за 1 часъ телеграфическа жица, дълж 209 растеги 2 арш. и 5 руба. Колко дълга е жица-та, коя-то ся е изработила за 4 депоноция и 18 часове? От. 23925 растеги, 2 аршина и 2 руба.

479. Единъ пхтникъ изминува въ единъ часъ 7 километры и 17 метры: колко пространство ще измине той за 18 дни и 9 часове? От. 3130 километра и 344 метра.

480. 173 кылограмма и 5 декаграмма носи единъ конь, за 48 коня колко товаръ трѣбва да ся приготви? От. 8402 кылограмма и 40 декаграмма.

17. Дѣленіе.

481. Колко аршина платно можемъ да купимъ за 101 гр. и 20 пары, ако всякой аршинъ струва 3 гр. и 25 пары? От. 28 лакти.

482. Колко пхти ся съдържатъ 3 минуты и 10 секунды въ 1 депоноция и 14 часа? От. 720.

483. Да ся раздѣлятъ 5 жлт., 56 гр. 8 пары и 1 аспра на 150 гр., 35 пары и 2 аспры. От. 3.

484. Да ся раздѣлятъ 22 жлт. 54 гр. и 23 пары на 9. От. 250 гр., 20 пар. и 1 аспра.

485. За 24 дрехы искроено 35 арш. и 4 руба сукно. По колко е отишло за всякъ дрехъ? От. по 1 арш., 4 руба и 1 грехъ.

486. За 11 жлт. 55 гр. 19 пары и 2 аспры купены 25 арш. сукно. По колко иде аршинъ-тъ? От. по 46 гроша, 8 пары и 2 аспры.

487. Единъ слуга получва 1845 гр. годишнихъ заплатъ: по колко трѣбва да харчи на мѣсяцъ та да не остане дълженъ? От. По 153 гр. и 30 пары.

488. Работникъ получилъ за 35 дни 901 грошъ и 25 пары. Ако е работилъ всякой день по 9 часа, то колко му иде заплатъ за всякъ единъ работенъ часъ? От. По 2 гр. и 25 п.

489. На неизвѣстно число работницы заплатены 8302 гр. и 26 пары. Колко души сж были, кога-то всякой получилъ по 345 гр. 35 пар. 2 аспры? От. 24.

490. Едно колело отъ машинъ ся обрѣща 58 пхти въ 16 часове, 12 минуты и 28 секунды. Въ колко време колело-то прави едно обрѣщаніе? От. Въ 16 мин. и 16 секунды.

491. Отъ 150 омы брашно и 300 драма испечено 100 хлѣба; колко тяжи всякой? От. 1 ока и 203 драма.

492. 730 кантара и 28 омы желѣзо прѣнесено на 18 кола; по колко е имало на единъ-тъ кола? От. 40 кант. и 26 омы.

493. Нѣкой си въ 5 дни изминува 450 растеги и 210 аршина; колко е изминувалъ въ единъ часъ, ако рѣчемъ че ежедневно е вървялъ по 6 часове? От. 17 растеги и 1 арш.

494. За единъ книгъ потрѣбны сж 28 листа книга; колко такыва книги щемъ направимъ отъ 37 топа 18 дестета и 8 листа? От. 650.

495. Мѣсячина-та е далечъ отъ земж-тъ на 51834 земеописны мили. Въ колко врѣмя може да ся измине такъво разстояніе по желѣзницж, ако тя изминува въ единъ минутъ по 500 растеги? От. Въ 4 години, 10 мѣс.; 23 дни, 19 часа и 55 минуты.

496. Слънце-то ся нахожда отъ насъ на разстояніе 999999999 мили и 24258 растеги. Ако бы единъ куршумъ да вървеше безпрѣстанно съ еднакъжъ скорость, а именно по 22 арш. въ единъ секундъ, то въ колко врѣмя той щѣше достигне отъ земж-тъ до слънце-то? От. 57 год. 5 мѣс. 28 дни 7 часа 5 минути и 47 секунды.

497. Въ 90 дни на 500 души работницы издавали 564 кант. и 18 омы и 150 драма хлѣбъ; по колко е давано всякому ежедневно? От. 220 драма и 3 денка.

498. За да ся напечатать 1200 числителницы потрѣбно 60020 топа 8 дестета книгъ; колко книгъ е отишло на единъ-тъ? От. 51 топа и 14 дестета.

499. За колко дни щжъ станжтъ 2 кантара и 5 омы и 300 драма на 25 души, ако на одного ежедневно ще ся дава по 250 драма? От. За 6 дни.

500. Единъ баща има 58 години 7 мѣсяцы 15 дни; на колко години е сынъ-тъ, кога-то той е 7 пхти по-младъ отъ баща си? От. 8 год. 4 мѣс. и 15 дни.

501. Въ колко дни 215 работницы щжтъ изхвърлять 724 куб. растеги и 17 куб. арш. земя, ако всякой ежедневно изхвърля 7 куб. арш? От. Въ 13.

502. Продадено 25 омы и 375 драма памукъ за 518 гр. и 30 пары; колко пары струва единъ драмъ? От. 2 пары.

503. Между двѣ телеграфически станци, кои-то ся далечъ една отъ другъ на 8395 раст. и 1 аршинъ, нарѣдени 257 стѣлба на еднакво разстояніе единъ отъ другъ. Колко е разстояніе-то между всякою два стѣлба? От. 32 раст. и 2 арш.

504. Колко тетрады можемъ направи отъ 6 топа 3 дестета и 16 листове книгъ, ако всякой тетрадь направимъ отъ 2 дестета и 5 листове? От. 56 тетрада.

505. Единъ тъкачъ исткалъ 192 аршина платно за 7 мѣс. 16 дни и 8 часове, като работилъ въ мѣсяцъ-тъ по 26

дена и на день-тъ по 12 часове. Въ колко врѣмя той може да истече единъ аршинъ отъ това платно? От. 12 час. и 25 мин.

506. Колко лжжички можж направи отъ 1 ока и 392 драма сребро, ако искамы една-та лжжичка да тяжи 16 драма и 2 денка? От. 48 лжжички или 4 дюзины.

18. Общы задавки, кои-то ся относятся на четиры-тъ дѣйствія отъ именованны числа.

507. Ако имашъ въ кесіж-тж си 5 пжти повече пары отъ колко ты сега има въ нежж, и още 156 гр. и 18 пары, то въ нежж щѣше да има 530 гр. и 23 пары. Колко пари имашъ въ кесіж-тж? От. 75 гр. и 7 пары.

508. Нѣкой си има неизвѣстно число пары, и ако да ся притураять при тѣхъ 482 гр. и 34 пары, то получено-то число ще бѣде 12 пжти по малко отъ 23798 гр. и 4 пары. Колко пари има той? От. 1500 гр. и 13 пары.

509. Нѣкой си харчи (троши) на день по 5 гр. и 30 пары въ краж на годинж-тж, останувать му 631 гр. и 25 пары; колко е годишный му приходъ? Отговоръ 2730 гр. и 15 пары.

510. Нѣкой-си троши всякой день по 3 гр. и 35 пары и въ края на годинж-тж остая длѣженъ 43 гр. и 5 пары. На колко той трѣбва да смали ежедневни-тъ си расходы, за да не остая длѣженъ? От. На 5 пары.

511. Ако да имашъ девять пжти повече пары, отъ колко-то имашъ сега и още 112 гроши и 20 пары, то щѣхъ да имашъ 5728 гр. и 15 пары. Колко пары имашъ? От. 623 гр. и 39. пары.

512. Трѣговецъ вложилъ неизвѣстенъ влогъ (капиталъ), и трѣговія-та му была толкова добра, що-то до годинж-тж влогъ-тъ му ся удвоилъ. А въ вторж-тж годинж изгубилъ 7438 гр. и 23 пары. Колко е былъ вложеный му влогъ, кога въ вторж-тж годинж трѣговецъ-тъ получилъ 12561 гр. и 17 пары. От. 1000 гр.

513. Нѣкой си слуга ся цѣнилъ на мѣсяцъ по 234 гр. и 30 пары; слѣдъ 7 мѣсяцы не щялъ вече да слугува и получилъ отъ господаря си 1527 гр. 30 пар. и една дреха. За колко му е хваната дреха-та? От. 115 гр. и 20 пар.

514. 20 Пастафа сукно замени за 598 лактѣ и 1 руб.

тѣхъ 13 пастафа излѣзли по 28 лак. и 3 рупа. По колко лактѣ има въ всякой изъ осталиты пастафы? От. по 32 лакт. и 6 рупа.

515. Въ нѣкое си училище, има 269 ученицы; на всякого отхождатъ въ недѣлж-тж по 12 листа книги за писаніе. Колко тона книги отхождатъ за 4 недѣли въ това училище? От. 26 тона и 18 тестета.

516. Паровозъ (огнены кола) въ една секундж прѣмива 16 лактѣ и 5 рупа. Колко ще прѣмине въ 1 часъ и 30 минуты. От. 89775 лак.

517. Купены 98 крины жито по 62 гр. и 20 пары, и на прѣносяніе заплачены 234 гр. и 30 пары. По колко е продавана крына-та, кога въ прѣносяніе-то 16 крыны ся изкрылы и свършено ся развалили, что-то немогли да ся продадѣтъ, а отъ остола-то жито пакъ получено печалж 1451 гр. От. По 95 гр. и 10 пары.

518. Единъ аршинъ сукно струва 50 гр. и 32 пары; колко струва единъ рубъ? От. 6 гр. и 14 пары.

519. 173 Лжжици тяжятъ 13 оки 334 драма и 3 денка; колко лжжицы има у мевѣ, ако тѣ тяжятъ 1 ока и 25 драма и 3 денка? От. 13.

520. Въ два кѣса платно има 121 арш. и 4 руб. и въ пръвый има 2 пжти повече платно, отъ колко-то въ вторый. По колко арш. има въ всякой кѣсѣ? От. Въ пръвый 81 арш. въ вторый 40 арш. и 4 руб.

521. За двѣ книги заплачены 123 гр. и 35 пары. Да ся намѣри цѣна-та на всякж книгж, кога-то пръва-та чини 3 гр. и 15 пары повече отъ вторж-тж. От. Пръва-та 68 гр. 25 пар., а втора-та 55 гр. и 10 пары.

522. 60 души работницы захванали да правятъ едикжж отъ 1-ый Маія и свършили ж до 17-ый Августа. На всякого отъ тѣхъ было опрѣделено наднижж по 8 гр. и 30 пары; ако да извадимъ 20 празничны дни отъ казано-то врѣмя, то по колко гроши е взелъ всякой отъ тѣхъ за работно-то врѣмя? От. По 770 гр.

523. Трѣговецъ продалъ на троица купцы платно пръвый му заплатилъ 234 гр. и 34 пар. за 28 арш. и 4 руб. вторый 523 гр. и 15 пары за 52 арш. и 7 руб. и третій 115 гр. и 22 пар. за 18 арш. и 5 руб. Колко печалж е приобылъ трѣговецъ-тъ отъ всичко-то платно, кога го былъ купилъ по 4 гр. и 10 пар. аршинъ-тъ? Отговоръ 448 гр. и 31 пара.

524. За 150 овцы единъ овчаръ разнесълъ за единъ то-динъ 4856 гр. и 24 пар. Колко печалъ е ималъ той отъ нхъ, кога продалъ 96 омы вълнъ по 12 гр. и 20 пары; 120 агнета по 25 гр. и 20 пары; 80 омы масло по 14 гр. и 30 пары и 200 омы сыреніе по 5 гр. и 10 пары? От. 1633 гр. и 16 пары.

525. Купены отъ два строя книги 9 топа и 11 дестета за 348 гр. и 15 пар.; за 5 топа и 15 дестета отъ простъ-тх книгъ заплатены 186 гр. и 35 пары. Колко чини десте-то на добръ-тх книгъ и колко топъ-тъ на простъ-тх? От. Десте-то на добръ-тх книгъ чини по 2 гр. и 5 пар. а топъ-тъ на простъ-тх по 32 гр. и 20 пары.

526. Тръговецъ купилъ четыре кѣса сукно, единъ отъ 24 арш. и 3 руба; другой отъ 36 арш. и 7 р.; третій отъ 25 гр. и 2 р. четвертый отъ 27 арш. и 4 р. за 4567 гр. и 20 пары; четвертинъ-тх отъ това сукно продалъ за 1522 гр. и 20 пары. По колко печалъ е получилъ на аршинъ-тъ? От. По 13 гр. и 5 пары.

527. За 56 крины жито заплатени заедно съ прѣнасяніе-то 4942 гр. и 30 пар. послѣ продадено за 5418 гр. и 20 пар. Да ся намѣри, по колко е была купена крынъ-тх и по колко печала е получено на всякъ крынъ, кога за прѣнасяніе сж заплатени 154 гр. и 30 пары. От. По 85 гр. и 20 пар. е купена крина-та, а по 8 гр. и 20 пар. е получено печалъ отъ всякъ крынъ.

528. Нѣкой си условилъ 15 души работницы съ плата 8 гр. на день за да свършять извѣстнх работъ за 7 дена. Нѣ вмѣсто условены-тъ 15 дошли, други 12 работницы и сж наемжтъ да свършять тѣзи работъ за 5 дена, ако имъ ся даде за работъ-тх сѣща-та сума, както и на първы-тъ. По колко ще получи на день всякой отъ вторы-тъ работницы? Отговоръ. По 14 грошя.

529. Нѣкой-си тръговецъ купилъ 40 кантара сахаръ за 10560 грошя. Колко ще спечели, ако продава ока-та по 6 гр. 15 пары? От. 660 грошя.

530. Въ 4 бурета има 12 ведра и 8 омы спиртъ. Въ първо-то тѣкмо 4 пхти по-малко, отъ колко-то въ всички-тъ четири; въ второ-то 7 омы и 200 драма повече отъ първо-то; а въ осталы-тъ двѣ по равно. Колко спиртъ има въ всякое буре? От. пѣр. 3 ведр. и 2 омы, втор. 3 вед. 9 омы и 200 др., трет. и четвр. 2 вед. 10 омы и 100 драма.

531. Нѣкой-си тръговецъ купилъ 175 омы свѣщи за 1125 гр. По колко грѣбва да продава окъ-тх, за да спечели отъ тѣзи проданъ 65 гр. и 25 пары? От. 7 гр. и 15 пары.

532. Нѣкой винопродавецъ купилъ 520 шишета вино по 20 гр. при прѣносяніе-то имъ 10 шишета ся счюпили. По колко грѣбва да продава всяко отъ осталы-тъ шишета, кога за прѣносяніе-то е заплатилъ 13 гр. 10 пары и иска да спечели отъ тѣзи проданъ 70 гр. и 20 пары? От. По 4 гр. и 5 пары.

533. Нѣкой-си селянинъ зелъ съ кирѣхъ една нивъ отъ 15 увраты по 3 гр. и 10 пары на увратъ-тъ. За работеніе въ нивъ-тх потрошилъ 240 гр. 30 пары; сѣмя купилъ 215 грошя и шиника рѣжъ по 24 грошя шиникъ-тъ и доклѣ да ся събере сѣмяно-то потрошилъ 180 гр. Колко е зелъ чистъ приходъ, кога-то рѣжъ-та ся е родила 7 пхти повече спротивъ сѣмя-та и шиника е продалъ по 25 гр. и 30 пары? От.

534. Отъ шесть топа и 10 дестета направили тетрады по 8 листа всякой тетрадь и раздали на бѣдны ученицы по тетрады. Колко е имало бѣдны ученицы? От. 65.

535. За прѣхранъ на 10000 души за 30 дни купили 50 кола хлѣбъ, на всяка кола по 60 хлѣба и всякой хлѣбъ ималъ 5 омы. По колко хлѣбъ ся е давало на всякого едно-на день? От. 180 драма.

536. Моцартъ, забѣлѣжителенъ нѣмскы композиторъ.¹⁾ Родилъ ся на 27 Іануарій 1756 лѣто, а умрѣлъ на 5 Декемвріи 1791 лѣто. Бетговенъ, така сжко забѣлѣжителенъ нѣмскы композиторъ, былъ 16 години 10 мѣсяцы и 20 дена по-младъ отъ Моцарта и умрѣлъ 35 години 3 мѣсяцы и 21 день подиръ Моцарта. Да ся найде, колко е живѣлъ Моцартъ да ся найде день-тъ на рожденіе-то и день-тъ на смърть-та на Бетговена. От. Моцартъ живѣлъ 35 години 10 мѣсяцы 8 дни; Бетговенъ ся родилъ на 17 Декемвріи 1772 лѣто умрѣлъ на 26 Марта 1827 лѣто.

¹⁾ Съчинитель на Музыка.